Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 19 ноябрь 1974 йил, сешанба ◆ № 270 (16.050). ◆ Баҳоси 2 тийин.

БУГУН — РАКЕТА ҚЎШИНЛАРИ ВА АРТИЛЛЕРИЯ КУНИ

Бугун совет кишилари ракета қўшинлари ва артиллерия кунини нишонлайдилар. СССР Қуролли Кучлари халқимизнинг осойишта ва фаровон ҳаётини, унинг бунёдкорлик меҳнатини ғоят сергаклик билан қўриқлаб турибди. Уларнинг ихтиёрига аъло даражадаги жанговар техника ва қурол-яроғлар бериб қўйилган. Қуролли Кучларимиз сафида ракета қўшинлари ва артиллериячиларимизнинг алоҳида ўрни бор. Улар шонли Совет Армиясининг жанговар традицияларига чуқур содиқ қолганлари ҳолда унинг шон-шавкатини янада ошириш, Ватанимиз ҳарбий мудофаа қудратини янада мустаҳкамлашга қасамёд қилганлар.

Суратларда: (юқоридан пастга) 1. Ҳаво ҳужумидан мудофаа жангчи-ракетачилари машғулот пайтида. 2. Ватанимиз пойтахти Москва. Қизил майдондаги ҳарбий параддан кўриниш.

Н. Акимов ва В. Соболев фотолари, (ТАСС фотохроникаси).

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ ЮТУҒИ

Фарғона области қишлоқ хўжалигининг меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига иш билан жавоб бериб, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, давлатга пахта сотиш халқ хўжалик планини анча ошириб бажардилар.

Область колхозлари ва совхозлари йилнинг мураккаб об-ҳаво шароитлари ва мисли кўрилмаган сув тахчиллигини енгиб, мўл ҳосил етиштирдилар, [illegible] машиналарни [illegible] ишлатиб, давлатга 580 минг тонна — халқ хўжалик планида кўзда тутилганидан 70 минг тонна кўп пахта сотдилар. Машинада пахта териш планини бажардилар.

Охунбобоев районий пахтакорлари давлатга пахта сотиш юзасидан социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар. Улар давлатга 69,2 минг тонна пахта топширдилар. Ўзбекистон районининг пахтакорлари 50 минг тонна, Кува районининг пахтакорлари 55 минг тонна ва Кувасой шаҳрининг пахтакорлари 11 минг тонна пахта топшириб, социалистик мажбуриятларини областда биринчи бўлиб бажардилар.

Областдаги бошқа ҳамма районларнинг деҳқонлари ҳам зиммаларидаги мажбуриятларни [illegible] бажардилар. Киров районининг хўжаликлари давлатга 64 минг тонна, Тошлоқ районининг хўжаликлари 52 минг тонна, Фрунзе районининг хўжаликлари 49 минг тонна, Ленинград районининг хўжаликлари 42,5 минг тонна, Олтиариқ районининг хўжаликлари 39,5 минг тонна, Бувайда районининг хўжаликлари 38,8 минг тонна, Риштон районининг хўжаликлари 38 минг тонна, Фарғона районининг хўжаликлари 36 минг тонна ва Бағдод районининг хўжаликлари 35 минг тонна пахта топширдилар.

Кува районидаги Димитров номли ва «Коммунизм» колхозлари, Ўзбекистон районидаги Ленин номли, Охунбобоев районидаги Ленин номли колхозлар энг юқори ҳосилдорликка эришдилар. Улар гектар бошига 36-42 центнердан «оқ олтин» олдилар.

«Коммунизм» колхозида миришкор пахтакор Ҳусан Юнусов бошлиқ бригада, Киров номли совхозда Собиржон Холиқов бошлиқ бригада, «Фарғона» совхозида Собир Азимов бошлиқ бригада, Димитров номли колхозда Раҳмиддин Тиллаев ва Муҳаммад Қўчқоров бошлиқ бригадалар, «Риштон» совхозида Ортиқ Бойиғитов бошлиқ бригада коллективлари ва бошқа кўп коллективлар гектар бошига 46-52 центнердан ҳосил етиштирдилар.

Механизаторлар область муваффақиятига катта ҳисса қўшдилар. Социалистик мусобақа пешқадамлари механик-ҳайдовчилар Неъмат Абдималиков, Камол Холматов, Мурод Умрзоқов, Мўмин Исажонов, Эргаш Олтмишев ва бошқа кўп кишилар терим машиналарини юксак унум билан ишлатиб, 260-400 тоннадан ва ундан кўп пахта тердилар.

Область шаҳарлари ва район марказларининг меҳнаткашлари, студентлар ва ўқувчилар пахта теримида катта ёрдам бердилар.

Эришилган муваффақиятлар қишлоқ хўжалиги ходимлари катта меҳнатининг ва пахтакорлар маҳорати ошганлигининг, қишлоқда яхши ташкилотчилик ва сиёсий иш олиб борилганлиги натижасидир.

Область колхоз ва совхозлари ҳосил теримини поёнига етказишга куч-ғайрат сарфлаб, беш йилликнинг тугалловчи йили ҳосили учун кузги-қишки ишларни ҳамма ерда сифатли олиб бормоқдалар. чорва қишловини намунали ўтказиш чораларини кўряптилар. КПСС XXIV съезди қарорларини муваффақиятли амалга ошириш учун мустаҳкам замин ҳозирлаяптилар.

СССР МАТЛУБОТ КООПЕРАЦИЯСИ ВАКИЛЛАРИНИНГ ТЎҚҚИЗИНЧИ СЪЕЗДИГА

Азиз ўртоқлар!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Иттифоқи Министрлар Совети матлубот кооперацияси ходимлари тўққизинчи съездининг делегатларини ва Сизлар орқали матлубот жамиятларининг барча [illegible] қизғин табриклайдилар.

В. И. Ленин таъбири билан айтганда, деҳқонларнинг кенг оммасини социалистик [illegible] матлубот кооперацияси Совет ҳокимияти йилларида [illegible]. Ҳозир матлубот кооперацияси 62 миллион пайчини бирлаштириб турибди. [illegible]

СССР матлубот кооперацияси тараққийпарвар халқаро кооператив ҳаракати бирлиги учун олиб бораётган изчил кураши туфайли, социалистик мамлакатларнинг кооператив ташкилотлари билан ҳар томонлама ҳамкорликни мустаҳкамлашга, Осиё, Африка, Латин Америкаси давлатларидаги ва бошқа мамлакатлардаги кооперативлар билан амалий, дўстона алоқаларни кенгайтиришга муттасил интилаётганлиги билан халқаро майдонда катта обрў-эътибор қозонди.

КПСС XXIV съезди қарорлари асосида матлубот кооперацияси олдида муҳим вазифалар турибди. Кооператив ташкилотлар қишлоқдаги савдо-сотиқ ва умумий овқатланишни анча яхшилаши, харидорларга хизмат қилишнинг илғор формалари ва методларини дадил жорий этиши, кийим-кечак, пойафзал, маданий-маиший ва рўзғор моллари сотадиган универсал ва ихтисослаштирилган магазинлар тармоғини кенгайтириши, товар ресурсларини қидириб топиб, ундан фойдаланишда кўпроқ оперативчилик кўрсатиши, аҳолининг талаб-эҳтиёжларини доимо ўрганиши ҳамда харидорларга керакли маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ошириш, буюмларнинг турини кўпайтириб, сифатини яхшилаш мақсадида саноатга [illegible] таъсир ўтказиши лозим.

Тайёрлаш фаолиятини янада такомиллаштириш, картошка, сабзавот, мева ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қабул қилиш, асраш ва қайта ишлаш билан шуғулланувчи моддий базани [illegible]

Матлубот кооперацияси ташкилотлари [illegible] хўжасизликка ва исрофгарчиликка қарши кескин кураш олиб бориши, кооператив мулкини авайлаб асраши ва кўпайтириши керак.

Қишлоқдаги оммавий жамоат ташкилоти бўлган совет матлубот кооперацияси ўз фаолиятида демократик негизларни кенгроқ ривожлантириши, пайчиларни кооператив союзлари ва жамиятларининг хўжалик ва жамоат ишларини бошқаришда актив қатнашишга, савдо, тайёрлаш ва ишлаб чиқариш корхоналарининг иши устидан назоратни амалга оширишга жалб этиши лозим.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, ССР Иттифоқи Министрлар Совети матлубот кооперациясининг ходимлари тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан аввал бажариш учун бошланган социалистик мусобақани кенг қулоч ёздириб, ўз зиммаларидаги вазифаларни шараф билан уддалайдилар, деб қатъий ишонч билдирадилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ — СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ФАРҒОНА ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИГА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ФАРҒОНА ОБЛАСТЬ СОВЕТИГА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Советы Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Фарғона области колхозчилари, совхоз ишчилари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг ходимларини, қишлоқ хўжалиги, сув хўжалиги ва тайёрлаш органларининг ходимларини, барча меҳнаткашларини давлатга пахта сотиш халқ хўжалик плани анча ошириб бажарилганлиги билан табриклайдилар.

Область пахтакорлари сув тахчил йилнинг ҳамма қийинчиликларини енгиб, тайёрлов пунктларига 580 минг тонна — халқ хўжалик планида белгиланганидан 70 минг тонна ёки 13,7 процент кўп пахта топширдилар. Шунча миқдордаги пахта биринчи марта тайёрланди.

Охунбобоев, Ўзбекистон, Кува районларининг колхоз ва совхозлари ҳамда Кувасой шаҳрининг хўжаликлари ажойиб муваффақиятларга эришдилар ва давлатга пахта сотиш юзасидан социалистик мажбуриятларини областда биринчи бўлиб бажардилар. Киров, Тошлоқ, Фрунзе, Ленинград, Олтиариқ, Риштон, Бувайда, Фарғона, Бағдод районларининг пахтакорлари олинган мажбурият ҳисобига пахта топширишни давом эттирмоқдалар.

Область хўжаликлари пахтакорлар, қишлоқ хўжалиги барча меҳнаткашларининг фидокорона меҳнатлари ва юксак маҳоратлари натижасида, қишлоқда моҳир ташкилотчилик иши ва сиёсий иш олиб борилганлиги натижасида шундай кўрсаткичларга эришдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Фарғона области қишлоқ хўжалигининг меҳнаткашлари суғориладиган деҳқончиликнинг катта имкониятларидан фойдаланиб, техника тараққиётини кенг кўламда жорий этиш асосида пахтачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа ҳамма тармоқларини янада юксалтиришга эришадилар, 1975 йил ҳосилини кўзлаб ҳамма кузги-қишки ишларни ўз вақтида юқори сифатли қилиб бажарадилар, чорва қишловини намунали ўтказадилар, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан топшириқларнинг бажарилишини таъминлайдилар, деб қатъий ишонч билдирадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ — ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

Ер ҳайдасанг куз ҳайда, куз ҳайдамасанг юз ҳайда! Тошкент областидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози деҳқонлари бу ҳикматга тўла амал қилмоқдалар. Бу йил ҳар гектардан 43 центнердан хирмон кўтарган совхоз миришкорлари ҳосилдан бўшаган майдонларни пешма-пеш шудгор қилмоқдалар. Суратларда: 1. Совхознинг пешқадам тракторчиси Камолиддин Сотиболдиев. У кунига 8—10 гектар майдонни шудгор қилишга эришмоқда. 2. Шудгорлаш пайти. 3. Илғор тракторчилардан Мирза Тошпўлатов ва Исматулла Охунжоновлар.

Ж. Тўраев фотолари.

ЎЗБЕКИСТОН — НОВГОРОДЛИКЛАРГА

Механизациялаштирилган «Тошкент-1» кўчма колоннаси ўз техникаси ва материаллари билан Тошкент темир йўл станциясидан Новгород областига жўнатилди. Ўзбекистон мелиораторлари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «РСФСРдаги қоратупроқ бўлмаган зона қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорига жавобан ботқоқ ерлар унумдорлигини оширишда Новгород областининг деҳқонларига қардошларча ёрдам беришга аҳд қилдилар.

Механизациялаштирилган «Тошкент-1» кўчма колоннаси Шимск районидаги далаларнинг захини кетказишда қатнашади. Бу районда кўклам фаслига қадар дон ва сабзавот экинлари экиш, биринчи марта 500 гектар ерга картошка уруғини ўтказиш олдидан тайёргарлик кўриш мўлжалланади. Бу массивга ёпиқ суғориш ва коллектор-зовур шохобчасини қуриш кўзда тутилди.

Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги системасида ишлаётган тажрибали гидромеханизаторларнинг катта бир группаси Новгород областига жўнайди. (ЎзТАГ).

ДЎСТЛИК ВИЗИТИ БИЛАН

ЭРОН ШАҲАНШОҲИ МУҲАММАД РИЗО ПАҲЛАВИЙ МОСКВАГА КЕЛДИ

СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан Эрон шаҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий дўстона амалий визит билан 18 ноябрда Москвага келди.

Эрон ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида самолёт пиллапояси ёнида мўътабар меҳмонни СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Қўшинларнинг уч тури вакиллари—пиёдалар, учувчилар, денгизчилардан фахрий қоровул саф тортиб турди. Фахрий қоровул бошлиғи Эрон шаҳаншоҳига рапорт берди. Эрон ва Совет Иттифоқининг Давлат гимнлари янгради.

Эрон шаҳаншоҳи билан СССР Олий Совети Президиумининг Раиси совет қўшинлари сафи олдидан ўтдилар.

Совет давлат ва жамоат арбоблари Эрон давлатининг бошлиғига таништирилди.

Муҳаммад Ризо Паҳлавий, Н. В. Подгорний ва А. Н. Косигин автомашинага ўтириб, мотоциклчилар фахрий эскорти ҳамроҳлигида шаҳар томон йўл оладилар.

Пойтахтнинг мўътабар меҳмон ўтиб борган магистрал йўллари икки дўст мамлакатнинг давлат байроқлари билан, форс ва рус тилларида ёзилган табрик транспарантлари билан безатилган эди. (ТАСС).

СОВЕТ—ШРИ ЛАНКА ҚЎШМА АХБОРОТИ

Шри Ланка Республикасининг Бош министри Сиримаво Р. Д. Бандаранаике Совет ҳукуматининг таклифига биноан 1974 йил 11 ноябрдан 16 ноябргача расмий визит билан Совет Иттифоқида бўлди.

Бош министр Москвадан ташқари Грузия ССРга борди, айрим саноат марказлари, маданият муассасалари билан танишди, совет жамоатчилигининг вакиллари билан учрашди.

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. В. Архипов, СССР ташқи савдо министри Н. С. Патоличев, СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитетининг раиси С. А. Скачков билан Шри Ланка Республикасининг Бош министри ўртасида музокаралар бўлиб ўтди. Шри Ланка Республикасининг СССРдаги элчиси доктор К. Э. С. Виратунге, бош министрнинг секретари Дхармасири Пирис. мудофаа ва ташқи ишлар министрлигининг секретари Тисса Вижератне, бош министр секретари Маки Ратватте, Анура Бандаранаике, мудофаа ва ташқи ишлар министрлиги иқтисодий бўлимининг мудири Элмо Сеневиратне, саноат ва илмий тадқиқотлар министрлигининг секретари А. Б. Элкадува, мудофаа ва ташқи ишлар министрлиги Европа мамлакатлари бўлимининг мудири Н. Баласубраманиам, планлаштириш ва экономика министрлиги ташқи ресурслар бўлимининг мудири Остин Фернандо, ирригация, энергетика ва тош йўллар министрлиги марказий маслаҳат бюросининг бош инженери Ж. В. Гунавардена, Шри Ланка Республикасининг СССРдаги элчихонасининг маслаҳатчиси Висва Варнапала Бош министрга ҳамроҳлик қилдилар.

Дўстона ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган музокаралар чоғида Совет—Шри Ланка икки томонлама муносабатлари масалалари, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтирувчи халқаро проблемалар муҳокама қилинди.

Томонлар Совет Иттифоқи билан Шри Ланка Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари қарор топганлигини ва муваффақиятли ривожланаётганлигини мамнуният билан қайд қилдилар ва турли соҳаларда Совет—Шри Ланка муносабатларини янада самаралироқ ривожлантириш учун яхши истиқболлар мавжудлигини таъкидлаб ўтдилар. Шри Ланканинг атоқли давлат ва сиёсий арбоби Соломон У. Р. Д. Бандаранаике ҳаёт чоғидаёқ ана шу дўстлик ва ҳамкорлик учун мустаҳкам негиз яратилган эди.

Ҳар икки томон иккала давлат манфаатларини кўзлаб ўзаро манфаатли иқтисодий ва техникавий ҳамкорликни, илмий ва маданий алоқаларни кенгайтиришга ҳамда кучайтиришга интилаётганликларини таъкидлади.

Томонлар тенглик ва ўзаро манфаатдорлик принципларига асосланган Совет—Шри Ланка савдо муносабатларини ривожлантиришнинг қулай натижаларини уқтириб ўтдилар. Улар ҳар икки мамлакат ўртасида савдо-сотиқни бундан буён ҳам ривожлантиришга интилаётганликларини изҳор этиб, шу мақсадда томонларнинг вакиллари яқин вақт ичида музокаралар ўтказадилар ва СССР билан Шри Ланка ўртасида 1975 йилги товар обороти тўғрисида протокол тузадилар, деб келишиб олдилар. Бу протоколда ўзаро товар етказиб беришни янада кенгайтириш кўзда тутилади.

Суҳбатлар ва музокаралар чоғида ҳозирги халқаро муносабатларнинг бир қанча муҳим масалалари юзасидан СССР билан Шри Ланканинг тутган позициялари бир-бирига мос келаётганлиги ёки яқин эканлиги таъкидланди ҳамда иккала томоннинг тинч-тотув яшаш ва давлатлар ўртасида дўстона ҳамкорлик принциплари асосида бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга ҳар томонлама кўмаклашишга интилаётганлиги изҳор этилди.

Кескинликни юмшатиш жараёни халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга ва давлатлар ўртасида ўзаро манфаатли тенг ҳамкорликни ривожлантиришга олиб келади, бу жараён жаҳонда тобора ривожланаётганлигини томонлар мамнуният билан қайд қилдилар. Улар Осиёда ижобий жараёнларнинг ривожланаётганлигини таъкидлаб ўтдилар. Бу ижобий жараёнлар ер юзининг ана шу районида тинчликни ва барқарорликни мустаҳкамлашга бўлган тенденциянинг кучайиб бораётганлигидан далолат беради. Вьетнамда урушни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисида Париж битимига эришилганлиги муҳим аҳамиятга эга бўлди, Лаосда тинчликни ва миллий иноқликни мустаҳкамлаш йўлида реал қадамлар қўйилди. Ҳинди-Хитой проблемалари ажнабийлар ҳеч қандай аралашувисиз шу райондаги мамлакатлар халқларининг қонуний ҳуқуқларини ҳурмат қилиш негизида шу мамлакатларнинг халқлари томонидан ҳал қилиниши лозимлиги таъкидлаб ўтилди. Париж битими унинг барча қатнашчилари томонидан тўла-тўкис бажарилиши лозимлиги ҳам уқтириб ўтилди.

Суҳбатлар чоғида Жанубий Осиё кичик қитъасидаги можароларни бартараф қилиш соҳасида муваффақиятларга эришилганлиги ҳам қайд қилинди. Ҳиндистон, Бангладеш ва Покистон шу районда мавжуд бир қанча низоли масалаларни музокаралар йўли билан ҳал қилишга конструктив ёндашдилар. Совет томони Полк бўғозида Шри Ланка билан Ҳиндистон ўртасидаги денгиз чегараси тўғрисида ва бошқа масалалар юзасидан иккала давлат ўртасида келишувга эришилганлигини табриклади.

Совет Иттифоқи билан Шри Ланка барча мамлакатларнинг ўзлари ўртасидаги муносабатларни тинч-тотув яшаш ва яхши қўшничилик ҳамкорлиги, аввало давлатлар ўртасидаги муносабатда куч қўлланишдан воз кечиш, суверенитетни ва чегараларнинг дахлсизлигини ҳурматлаш, ички ишларга аралашмаслик, иқтисодий ҳамкорликни ва бошқа хил ҳамкорликни кенг кўламда ҳамда тенг ҳуқуқли негизда ривожлантириш принциплари асосида ўрнатишга қаратилган биргаликдаги ҳаракатлари бутун дунёда мустаҳкам тинчлик ва барқарорликни таъминлашга ёрдам берган бўлур эди, деб ҳисоблайдилар.

(Давоми иккинчи бетда).

ЎРТОҚ А. П. КИРИЛЕНКО АШХОБОДДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

АШХОБОД, 17 ноябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко бугун Ашхободдан Москвага жўнаб кетди. Аэропортда уни Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари М. Ғ. Ғапуров, Туркманистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. Кличев, республика Министрлар Советининг Раиси О. Н. Оразмуҳамедов, Туркманистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари, иттифоқдош республикалардан, Москва ва Ленинград шаҳарларидан Туркманистон ССР ташкил этилганлигининг ва Туркманистон Компартияси тузилганлигининг 50 йиллиги муносабати билан Ашхободга келган делегацияларнинг раҳбарлари, шаҳар жамоатчилигининг вакиллари кузатиб қолдилар.

Шу куни ўртоқ А. П. Кириленко Москвага келди.

СОВЕТ-ШРИ ЛАНКА ҚЎШМА АХБОРОТИ

(Боши биринчи бетда).

Шри Ланка томони Ҳинд океанини тинчлик зонасига айлантириш тўғрисидаги таклиф хусусида ўз мулоҳазаларини баён қилди. Совет Иттифоқи давлатларнинг миллий суверенитети ва мустақиллигини мустаҳкамлашга, шу районда ажнабий ҳарбий базаларни тугатишга қаратилган ана шу ғояни қўллаб-қувватлаётганлигини совет томони таъкидлаб ўтди. Ҳар икки томон халқаро ҳуқуқ принципларига мувофиқ тарзда Ҳинд океанини тинчлик зонасига айлантириш тўғрисидаги масалани қулай тарзда ҳал қилиш йўлларини қидиришда барча манфаатдор давлатлар билан бирга тенг ҳуқуқли асосда қатнашишга ўзларининг тайёр эканликларини таъкидлади.

СССР ва Шри Ланка Осиёдаги вазиятни ривожлантиришдаги ижобий омилларни қайд этиб, Осиёда тинчлик иши учун қарор топаётган қулай истиқболларни мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб барча тинчликсевар давлатларнинг сарфлаётган куч-ғайратларини тағин ҳам кўпроқ активлаштиришга даъват этади.

Томонлар СССР билан АҚШ ўртасида тузилган муҳим битимлар халқаро вазиятни умуман яхшилашга, кескинликни юмшатишга бундан буён ҳам хизмат қилади, деб ҳисоблайдилар.

Европа қитъасида мустаҳкам тинчлик, хавфсизлик ва ҳамкорлик заминини яратиш йўлида янада сезиларли силжишлар мавжудлиги мамнуният билан уқтириб ўтилди. Томонлар Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш ана шу жараёнга катта ҳисса қўшаётганлигини табриклаб, бу кенгаш юксак даражада катта халқаро аҳамиятга эга бўлган ҳужжатларни қабул қилиш билан яқин вақт ичида муваффақиятли тугалланади, деб ишонч билдирдилар.

Томонлар барча тинчликсевар давлатларнинг уруш хавфи манбаларини тугатиш йўлида актив ҳаракат қилишлари зарурлигини алоҳида таъкидладилар. Томонлар Кипрда вужудга келган аҳволдан жиддий ташвишланаётганликларини билдириб. Кипр масаласини Кипр Республикасининг мустақиллигини, суверенитетини ва территориал бутунлигини ҳурмат қилиш асосида Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қарорларига мувофиқ тарзда тезроқ ва ҳаққоний ҳал қилиш лозимлиги ҳақида фикр билдирдилар.

Ҳар икки томон Яқин Шарқдаги можарони сиёсий бартараф қилишни ёқлаб чиқиб, Яқин Шарқда ана шу райондаги барча давлатлар ва халқларнинг хавфсизлиги ва мустақил ривожланиш манфаатларига мос бўлиб тушадиган мустаҳкам ва адолатли тинчликни ўрнатишга Хавфсизлик Кенгашининг тегишли резолюцияларини бажариш асосидагина, Исроил қўшинлари улар 1967 йилда босиб олган барча араб территорияларидан батамом олиб чиқиб кетилган ва фаластинлик араб халқининг қонуний миллий ҳуқуқлари таъминланган тақдирдагина эришиш мумкинлигига чуқур аминдирлар. Томонлар Яқин Шарққа бағишланган Женева сулҳ конференциясининг ишини тезроқ яна бошлаб юбориш зарур деб ҳисоблайдилар.

Совет Иттифоқи билан Шри Ланка Чили хунтасининг Чилидаги тараққийпарвар ва демократик кучларга қарши шафқатсиз хатти-ҳаракатларини қатъиян қоралайдилар.

Совет Иттифоқи билан Шри Ланка Республикаси мустамлакачиликни, ирқчиликни ва апартеидни таг-томири билан тугатиш йўлида актив курашиб, ҳозир ҳам мустамлакачилик зулми остида бўлган мамлакатлар ва халқларнинг озодлик учун олиб бораётган ҳаққоний курашида уларга кўмаклашиш юзасидан халқаро майдонда маҳкам ҳамкорлик қилиб келдилар ва бундан буён ҳам ҳамкорлик қилаверадилар. Томонлар Гвинея—Бисауда, Мозамбикда, Анголада миллий озодлик кураши натижасида ва Португалия халқининг фашизмга қарши ҳаракати туфайли Португалия мустамлака империясининг емирилганлигини муҳим воқеа деб ҳисоблайдилар. Томонлар бу воқеани Африкада мустамлакачиликни узил-кесил тугатиш йўлидаги муҳим босқич деб биладилар.

Совет томони Шри Ланка Республикасининг ҳукумати халқаро ишларда блокларга қўшилмаслик сиёсатини ўтказиб келаётганлигига юксак баҳо бериб, блокларга қўшилмаган мамлакатлар давлат ва ҳукумат бошлиқларининг 1976 йилда Коломбода ўтказилиши мўлжалланган навбатдаги конференцияси халқаро кескинликни юмшатишни ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга, мустамлакачилик, ирқчилик ва апартеидни таг-томири билан тугатишга ўз ҳиссасини қўшади, деб ишонч билдирди.

Совет Иттифоқи билан Шри Ланка тинчлик ва халқаро кескинликни мустаҳкамлашнинг муҳим воситаси сифатида Бирлашган Миллатлар Ташкилотини қўллаб-қувватлаётганликларини таъкидладилар. Томонлар БМТ бутун дунёда халқаро кескинликни юмшатишни мустаҳкамлашга ва кенгайтиришга қаратилган куч-ғайратларни активлаштиришда ижобий роль ўйнаши лозим, деб ҳисоблайдилар.

Совет ва Шри Ланка томонлари зўр бериб қуролланишни чеклаш, қаттиқ халқаро контрол остида ялпи ва батамом қуролсизланиш соҳасида, уруш чиқиш хавфини сусайтиришга кўмаклашадиган самарали тадбирларни амалга ошириш борасида халқаро майдонда, шу жумладан БМТда куч-ғайрат сарфлашни давом эттиришга ўзларининг шай эканликларини таъкидладилар. Томонлар қуролсизланишга бағишланган жаҳон конференцияси қуролсизланишнинг етилган проблемаларини ҳал қилишда муҳим роль ўйнайди, деб ҳисоблайдилар. Бундай конференциянинг ўтказилиши халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлаш манфаатларига мос бўлиб тушган бўлур эди.

Ҳар иккала томон давлатларнинг ҳарбий харажатларини қисқартириш хусусидаги таклифнинг амалга оширилиши инсониятни қуролланиш учун сарфланадиган жуда катта харажатлардан халос қилишга, халқларнинг, шу жумладан ривожланаётган мамлакатлар халқларининг эркин ва мустақил ривожланишини таъминлашга ёрдам берган бўлур эди, деб ҳисоблайдилар.

Томонлар халқаро хавфсизликни таъминлаб, одамларнинг бахт-саодати ва сиҳат-саломатлиги манфаатларига хилоф суратда ҳарбий мақсадларда ва бошқа мақсадларда табиий муҳитга ва иқлимга таъсир ўтказишни тақиқлаш тўғрисида конвенция тузишнинг муҳим аҳамиятга эга эканлигини таъкидладилар.

Совет ва Шри Ланка томонлари Бош министр Сиримаво Бандаранаикенинг Совет Иттифоқига қилган визити чоғида бўлиб ўтган суҳбатлар ва олиб борилган музокаралар ғоят фойдали бўлиб, Совет Иттифоқи билан Шри Ланка Республикаси ўртасидаги дўстона муносабатларни янада ривожлантириш ишига катта ҳисса бўлиб қўшилишига комил ишонч билдиради.

Шри Ланка Бош министри СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигинни расмий визит билан Шри Ланкага боришга таклиф қилди. Бу таклиф мамнуният билан қабул қилинди.

А. КОСИГИН,
СССР Министрлар Советининг Раиси.

Сиримаво Р. Д. БАНДАРАНАИКЕ,
Шри Ланка Республикасининг Бош министри.

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИДА

МАҲСУЛОТЛАРГА СИФАТ БЕЛГИЛАРИ

Ленинграддаги С. М. Киров номли кўтарма транспорт ускуналари заводи коллективи катта меҳнат зафарини қўлга киритди. Заводда ишлаб чиқилган кўтарма кранларидан яна бирига давлат «Сифат белгиси» тамғаси босилди. Янги машинанинг энг яхши ҳислатларидан бири шундаки, у бир йўла 80 тоннагача бўлган юкни бемалол кўтариб бера олади. Ленинграддаги бу корхона мамлакатда ана шундай кучли машиналарни ишлаб чиқаришда катта кўрсаткичларга эришмоқда. Сифат тамғаси босилган янги кўтарма кран аслида 1972 йилда ишлаб чиқилган эди. Машинасозлар машинанинг кўпчилик техника-иқтисодий кўрсаткичларини анча яхшиладилар, унинг иш унумдорлигини оширдилар. Заводда тайёрланган бу кран тўрт юзинчи сифатли машинадир.

САНОАТ АСОСИДА

Бурятистондаги Харанхой қишлоғида янги озуқа заводи ишга туширилди. Корхона бир кеча-кундузда 200 тоннадан ортиқ маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга. Янги корхонада барча ишлар тўла механизациялаштирилган. Эндиликда чорвадорларнинг меҳнатлари асосан механизация зиммасига ўтмоқда. Шуниси қувончлики, ҳозир Бурятистонда турли хил чорвачилик хўжаликлари саноат асосида қайта қурилмоқда, янги типдаги сутчилик фермалари вужудга келмоқда. Чорва молларини, паррандаларни парвариш қилиш ҳам саноат асосига кўчирилмоқда.

ЯНГИ УЙ-ЖОЙЛАР

Қирғизистонда кейинги йилларда уй-жой қурилишлари тобора кенгаймоқда. Яқинда Фрунзе районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхозидаги кўпчилик оилаларга янги уй-жойлар берилди. Тоғ жойларида истиқомат қилаётган оилалар хўжаликнинг марказий қўрғонига кўчиб ўтишди.

Ҳозир республикада шаҳар типидаги 300 дан ортиқ посёлка бунёд этилди. Бу ерда қурилган муҳташам уйлар, эдл кўчалар ўз чиройи билан деҳқонларга ёқиб қолди. У ер-бу ерда жойлашган майда қишлоқлар ўрнида пахта майдонлари, ғаллазорлар ва бошқа экинлар экиш мумкин бўлган ҳосилдор ерлар вужудга келтириш имконияти яратилди.

КОЛХОЗЛАРАРО ГАЗОПРОВОДЛАР

Озарбайжоннинг колхоз ва совхозлари тезкорлик билан газлаштирилмоқда. Республиканинг ғарбидаги энг йирик пахтачилик хўжалиги — С. Оржоникидзе номли колхоз колхозлараро газ магистралидан «зангори олов» ола бошлади. Бу газопровод Геранбой даштидан олиб ўтилди. Ҳозирги кунда кўпчилик хўжаликлар қулай ёқилғи билан таъминланган. Беш йилликнинг охирига бориб Закавказье газопроводи атрофига жойлашган барча қишлоқлар газ билан таъминланади.

(ТАСС).

БУГУН РАКЕТА ҚЎШИНЛАРИ ВА АРТИЛЛЕРИЯ КУНИ

ҲАМИША ЖАНГГА ШАЙ

Артиллерия маршали Г. ПРЕДЕЛЬСКИЙ, қуруқликдаги қўшинларнинг ракета қўшинлари ва артиллерияси қўмондони

[illegible]

ПЛАНЕТАМИЗДА

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ ЛОНДОН. Ўтган ойда Англия ташқи савдо балансининг дефицити 440 миллион фунт стерлингга етди. Бу эса ўтган йилнинг сентябрь ойидаги мамлакат савдо дефицитидан 67 миллион фунт стерлинг кўпдир.

◆ СОФИЯ. Болгария пойтахти яқинида янги замонавий аэродром қурилади. Узунлиги 3,8 километр келадиган учиш—қўниш майдончалари ҳар қандай метеорология шароитларида пассажир самолётларининг барча турларини қабул қилиш имконини беради.

◆ ХЕЛЬСИНКИ. Финляндия меҳнаткашларининг забастовка кураши кенгайиб бормоқда. Улар иш ҳақи оширилишини ва меҳнат шароити яхшиланишини талаб қилмоқдалар. Тампере шаҳридаги бешта энг катта завод металлистларидан 7 мингга яқин киши ўз ишини тўхтатиб қўйди. Туркудаги кемасозлик корхонаси ишчиларидан 200 киши уч кундан буён иш ташламоқда.

◆ ВЕНА. Австриянинг Инсбрук шаҳридаги газни қайта ишлаш заводида рўй берган портлаш натижасида ёнғин чиқди. 20 та ўт ўчириш командаси ёнғинга қарши кўп соатлик кураш олиб борди. Портлаш ва ёнғин натижасида бир ишчи ҳалок бўлди. Яна икки ишчининг ҳаёти хавф остида турибди, кўпгина ишчилар жароҳатланди ва куйди. (ТАСС).

Республикамизнинг олий ўқув юртларида таълим олаётган хорижий мамлакатларнинг кўплаб студентлари ҳам халқаро Студентлар кунини ўқишда янги-янги муваффақиятларни қўлга киритган ҳолда кутиб олдилар. Тошкент Политехника институтида Куба, Вьетнам, Ироқдан келган ёшлар таълим олмоқдалар. Суратда: саноат ва граждан қурилиши факультети декани ўринбосари М. Балхиев вьетнамлик студентлар билан машғулот ўтказмоқда.

И. Глауберзон фотоси.

ПОРТУГАЛИЯ ДАВЛАТ КЕНГАШИНИНГ ҚАРОРИ

ЛИССАБОН. 18 ноябрь. (ТАСС). Португалия Давлат Кенгаши ўзининг сўнгги мажлисида Яшил Бурун ороллари учун Португалия олий комиссари лавозимини таъсис этишга қарор қилди.

Бундан ташқари, 1975 йил март ойида таъсис мажлисига бўладиган сайлов тўғрисидаги қонунга Португалиянинг Африкадаги собиқ территорияларида истиқомат қилувчи португал гражданларга сайловда қатнашиш ҳуқуқини берадиган моддани қўшиш тўғрисида ҳукумат таклифи маъқулланди.

ХАЛҚАРО ОБЗОР

ФАЛАСТИН ПРОБЛЕМАСИНИ АДОЛАТЛИ ҲАЛ ЭТИШ УЧУН

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош Ассамблеяси 13 ноябрда Фаластин масаласини қараб чиқишга киришди. Жаҳон жамоатчилиги бу масаланинг муҳокама қилиниши Фаластин араб халқининг миллий озодлик курашида муҳим тарихий босқич деб, Исроил ва унинг империалист ҳомийлари халқаро майдонда тобора яккаланиб қолаётганлигини исбот этувчи янги далил деб ҳисобламоқда. Фаластин озодлик ташкилотининг вакили Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тарихида биринчи марта Бош Ассамблеянинг ялпи мажлисида Фаластин халқининг бирдан-бир қонуний вакили сифатида гапириш имкониятига эга бўлди. Фаластин озодлик ташкилоти ижроия комитетининг раиси Ясир Арафат ўз нутқида Фаластин проблемасини шу мамлакат тупроғида яшовчи барча халқларнинг тинч ва тотув яшашига имконият яратиб берадиган тарзда ҳал қилишга даъват этди. Фаластин араб халқининг ўз тақдирини ўзи белгилашдан иборат ҳуқуқларини амалга ошириш ва жонажон юртига қайтиб келиш йўли билан, деб таъкидлади у, ҳозирги пайтда Исроил оккупация қилиб турган араб территорияларида Фаластин маъмуриятини вужудга келтириш йўли билан бунга эришиш мумкин.

Фаластин араблари қочоқларнинг фожиали қисматига дучор бўлганликларига чорак асрдан кўпроқ вақт ўтди. Маълумки, 1948 йилдаги Араб—Исроил уруши натижасида Исроил территориянинг катта қисмини босиб олган эди. Ана шу территория Фаластинни икки қисмга бўлиш юзасидан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти томонидан қабул қилинган планга мувофиқ, мустақил Фаластин давлати ихтиёрига топширилган эди. Бу территориянинг иккинчи қисми Иордания ихтиёрига ўтди. Шундан кейин 1967 йил июнь ойида исроиллик агрессорлар Иорданиянинг бутун ғарбий қисмини ва Фаластин араблари истиқомат қилган Ғазо районини босиб олдилар.

Совет Иттифоқи ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо бўлган давлатларнинг ғоят кўпчилиги шу нарсага аминдирки, 1967 йилда босиб олинган араб ерларини озод қилмай туриб, Фаластиндаги бир ярим миллионли араб халқининг қонуний миллий ҳуқуқларини таъминламай туриб, Яқин Шарқда ҳаққоний ва мустаҳкам тинчлик ўрнатиш мумкин эмас. Ҳозирги вақтда Ғарбдаги баъзи давлатлар ҳам бу ҳақиқатни тан олмоқдалар.

Тель-Авив ана шу қонуний ҳуқуқларни тан олишдан ва Фаластин озодлик ташкилоти билан музокаралар олиб боришдан қатъиян бош тортиб, Яқин Шарқдаги жуда хатарли вазиятни қасддан мушкуллаштирмоқда, милитаристик руҳдаги тайёргарлик ишларини кучайтирмоқда, «превентив уруш» деб аталган макрли тактикага яна умид боғлай бошлади. Исроиллик агрессорлар ана шу тактикани 1956 йилдаги Сувайш авантюраси вақтида ва 1967 йилнинг июнь ойида қўллаган эди. Келгуси молия йилида Исроилнинг ҳарбий бюджети 4 миллиард доллардан ҳам ошиб кетади.

Ана шу ғоят катта ҳарбий харажатларни аҳоли жон бошига тақсимлаб ҳисоблаганда Исроил бу жиҳатдан жаҳонда биринчи ўринни эгаллаб турибди. Рабин ҳукумати ана шу ҳаддан ташқари кўп харажатларни қоплаш учун Исроил фунти яна 43 процент миқдорида девальвация қилинишини яқинда эълон қилди. Бунинг натижасида асосий озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи бирданига икки-уч баравар ошиб кетди. Масалан, девальвациядан илгари бир буханка нон, бир шиша сут, беш дона тухум, бир шиша ўсимлик мойи ва бир килограмм гуруч 8,1 фунтга сотиб олинган бўлса, ҳозирги пайтда ана шу маҳсулотларни сотиб олиш учун 21 фунт тўлаш керак. Қимматчиликнинг мисли кўрилмаган даражада авж олиб кетганлиги ишчиларнинг ва камбағал табақаларнинг қаттиқ норозилигига сабаб бўлди. Бунинг натижасида Исроилда оммавий норозилик намойишлари ва забастовкалар кучайди. Айни вақтда ҳукмрон сионист раҳбарлар янги ҳарбий авантюра йўли билан ўзининг ташқи ва ички сиёсатидаги танглик гирдобидан қутилишга ҳаракат қилиши каби реал хавф-хатар пайдо бўлди.

Уруш олови билан хатарли ўйинга чек қўйиш керак. Шу сабабли Совет Иттифоқи Яқин Шарқ масаласига бағишланган Женева сулҳ конференциясини дарҳол давом эттиришни қаттиқ талаб қилмоқда. Бу конференция Яқин Шарқ проблемасини ҳар томонлама қараб чиқиб, ҳал этиш учун энг қулай анжумандир.

ҚАМАЛГА ОЛИШ БАРБОД БЎЛМОҚДА

Эквадорнинг пойтахти Кито шаҳрида Америка давлатлари ташкилотига аъзо бўлган мамлакатлар ташқи ишлар министрлари кенгаши тамом бўлди. Бу кенгашда Кубани сиёсий ва иқтисодий жиҳатдан қамал қилишни тўхтатиш тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Венесуэла, Колумбия ва Коста-Рика Кубага қарши қаратилган тадбирлари дарҳол бекор қилиш тўғрисидаги резолюцияни тақдим этишди. Америка давлатлари ташкилоти ўн йил муқаддам АҚШнинг тазйиқи билан ана шундай тадбирларни кўриш тўғрисида қарор қабул қилган эди. Кенгашда 12 мамлакат делегацияси ана шу резолюцияни ёқлаб овоз берди. Қитъадаги энг ашаддий реакцион режим ўрнатилган уч давлат — Чили, Парагвай ва Уругвай вакилларигина шу резолюцияга қарши овоз берди.

Латин Америкасидаги Кубага қарши қаратилган сиёсатдан норозилик шу қадар кучайиб кетдики, бу сиёсатни давом эттиришни ҳамиша ёқлаб келган АҚШ ҳам резолюцияни очиқдан-очиқ рад қилишга журъат этолмади. АҚШ вакили резолюцияни овозга қўйиш вақтида бетараф қолди. Одатда Вашингтон сиёсатига эргашиб бораётган бошқа беш мамлакат делегацияси ҳам шундай йўл тутди.

Америка давлатлари ташкилотининг уставига мувофиқ, резолюцияни маъқуллаш учун овозларнинг учдан икки қисмини олиш керак. Лекин кенгашда бунга эришилмади. Шу сабабли Кубага қарши қаратилган тадбирларни бекор қилиш тўғрисидаги резолюция қабул қилинмаган бўлса ҳам, кенгашнинг бориши ва унинг якунлари Кубага қарши шармандали қамалга яна қаттиқ зарба берди, бу қамалнинг тарафдорлари ва аввало, АҚШ мағлубиятга учради. Америка давлатлари ташкилоти аъзоларидан кўпчилиги шу ташкилот тарихида биринчи марта Вашингтоннинг буйруғига қаршилик кўрсатди ва турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш принциплари асосида Куба билан муносабатларни нормаллаштиришни талаб этди.

Китодаги кенгаш тамом бўлганидан кейин 12 мамлакатнинг вакиллари қўшма баёнот эълон қилдилар. Улар бу баёнотда Кубага қарши қаратилган бу тадбирлар «мақсадга мувофиқ бўлмаган бебурд, самарасиз» эканлигини таъкидладилар. Мексика, Аргентина, Перу ва Латин Америкасидаги бошқа бир қанча давлатлар ана шу тадбирларга қарамай Куба билан нормал муносабатлар ўрнатишди. Яна бир неча мамлакат шу жумладан Венесуэла, Колумбия ва Эквадор Куба билан дипломатия муносабатларини тиклаш ниятида эканликларини изҳор қилдилар. Буларнинг ҳаммаси революцион Кубани қамал қилиш сиёсати барбод бўлаётганлигини кўрсатади.

С. ЛОСЕВ,
Р. КНЯЗЕВ,
(ТАСС).

МАОИЗМНИНГ ҚЎПОРУВЧИЛИК ЙЎЛИ

ВАРШАВА. (ТАСС). Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг «Идеология и политика» журнали «ХКПнинг X съездидан кейин Хитойнинг ички аҳволи» сарлавҳали мақола босиб чиқарди.

Шу кунларда дейилади мақолада, янги ларзалар ва жанжаллар билан тўлиб тошган Хитой ўз ички сиёсий вазияти кескинлашган яна бир даврни бошидан кечирмоқда. Ички ихтилофлар, айниқса қолоқ иқтисодий база билан маочиларнинг буюк ханчилик кирдикорлари ўртасидаги ихтилофлар бир томондан, узлуксиз ички можароларни ва иккинчи томондан, сиёсий ва иқтисодий авантюризм кўринишларини келтириб чиқармоқда. Маочиларнинг ҳукмронлиги натижалари унинг ижтимоий, иқтисодий қолоқликни бартараф этишда Хитой халқига ёрдам беришдан ожиз эканлигини кўрсатибгина қолмай, шу билан бирга социализмнинг бундан илгари эришган муваффақиятларини ҳам хавф остида қолдирмоқда.

«Катта сакраш» ва «маданий революция», шундан кейин ХКПнинг IX—X съездлари қабул қилган қарорлар маоизмнинг Хитойни ташвишлантираётган проблемаларни ҳал этишга ҳам, халқ олдига ривожланишнинг ижобий программасини қўйишга ҳам қодир эмаслигини кўрсатди, деб уқтириб ўтади журнал. Маочиларнинг ўз концепциясини амалга ошириш йўлидаги уринишлари мамлакатда ижтимоий-иқтисодий ривожланиш суръатлар пасайишига, ҳаётнинг кўпгина соҳаларида яққол қийинчиликлар келиб чиқишига сабаб бўлди.

Маоизм Хитой халқи учун яратиб берган бирдан бир истиқбол уруш ва очарчиликдан иборатдир. Пекин раҳбарлари эса, экономика ва ижтимоий ҳаётнинг ҳарбий изга кўчирилганлиги, шафқатсиз интизом ва итоатгўйлик жорий этилганлиги учун худди шуни сабаб қилиб кўрсатмоқдалар, кенг халқ оммаси устидан сиёсий зўравонликни, аҳолининг турмуш даражасини пасайтириш ҳисобидан барча моддий молиявий воситаларни уруш мақсадлари учун сафарбар қилганликларини шу билан оқламоқчи бўладилар.

Ҳозирги вақтда Хитойда олиб борилаётган «Линь Бяо ва Конфуцийни танқид қилиш» кампаниясига келганда, илгариги «мунозаралар» сингари бугунги «тарихий» мунозаралар заминида маочиларнинг ўзлари орасидаги ўзаро низолар яширинган. Шу билан бирга энг асосий проблема хусусида яъни Хитойнинг келажакдаги ривожини белгиловчи проблема хусусида мунозара олиб борилаётгани йўқ. Бир-бири билан рақобат қилаётган ҳамма фракциялар Пекиннинг ҳозирги буюк давлатчилик, шовинистик ташқи сиёсатини давом эттиришни ёқлаб чиқмоқдалар. Мао Цзе-дуннинг вориси ким бўлиши тўғрисидаги ва бинобарин Маодан кейин ким қолади-ю ва нима бўлади, деган масала мунозаранинг энг асосий мавзуи бўлиб қолмоқда. Бошқача қилиб айтганда, гап ҳокимиятни қўлга олиш учун кураш устида боряпти, деб таъкидлайди журнал.

Халқаро ишчилар ҳаракати маоизм ҳатто Хитойнинг ўз ички сиёсатига доир бўлиб қолган тақдирда ҳам, унинг назарий асосларига ва практикасига бефарқ қараб тура олмайди. Маоизм назарияда ҳам, практикада ҳам, ҳеч шубҳасиз, социализмга, унинг ғоялари ва ишларига нисбатан, илмий коммунизмга нисбатан қўпорувчилик вазифасини бажармоқда. Маоизм прогрессив кучлар ўртасида идеологик ва сиёсий пароканадаликни тарғиб қилмоқда, деб таъкидлайди журнал. Империалистик кучлар маоизмнинг қўпорувчилик фаолиятидан тўла фойдаланмоқдалар. Бу кучлар маочилар пропагандасини жаҳон социалистик системасига, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатига, миллий-озодлик ҳаракатига қарши курашда ўз иттифоқчиси деб билиб, уни қўллаб-қувватламоқдалар.

ҚАШҚАДАРЁ ДУРДОНАСИ

Область пахтакорлари она-Ватанга 370 минг тонна «оқ олтин» ҳадя этиб, социалистик мажбуриятларини бажардилар.

ЖАСОРАТ РАМЗИ

Р. ҒОИИПОВ,
Ўзбекистон КП Қашқадарё область комитетининг биринчи секретари

Областимизнинг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари ҳаяжонли дақиқаларни бошидан кечирмоқдалар. Область пахтакорлари она-Ватанга пахта топшириш юзасидан республика қурултойида ўз зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятларини шараф билан адо этдилар. Давлат қабул пунктларига Қашқадарё воҳасининг 370 минг тонна «оқ олтин»и ҳадя этилди. Бу, белгиланган планга нисбатан 65 минг тонна, ўтган йилдагига қараганда 57 минг тонна кўпдир.

Областимиз қишлоқ хўжалик меҳнатчилари қўлга киритган бу катта ғалаба, энг аввало, КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати КПСС XXIV съезди ва партиямиз Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларини қатъий ва оғишмай амалга ошираётганлигининг, область партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари олиб борган улкан сиёсий ва ташкилотчилик фаолиятининг самарасидир.

Сўнгги йилларда областда сув проблемасини бартараф этиш бўйича катта ирригация-мелиорация ишлари амалга оширилди. Партия ва ҳукуматимизнинг катта ёрдами туфайли, умумхалқ ҳашари кенг авж олдириб юборилганлиги сабабли йирик сув хўжалиги иншоотлари вужудга келтирилди. Бетонлаштирилган «Москва» канали, Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли канал, бир неча сув омборлари ва сув ҳавзалари, учта улкан гидроузел ишга туширилди. Минг километрдан зиёд узунликдаги хўжаликлараро ва ички хўжалик каналлари қайтадан тикланди ва бетонлаштирилди. 800 дан ортиқ артезиан қудуқлари фойдаланишга топширилди.

Қашқадарё областининг унумдор ерларини ўзлаштириш давом этмоқда. Келажакда яна юз минглаб гектар янги ерлар қишлоқ хўжалиги оборотига киритилади, янги совхозлар ташкил этилади, янги шаҳарлар, саноат корхоналари қад кўтаради.

Шу йилнинг ўзида Амударё суви Қарши чўлларига оқди, 10 минг гектарлаб тақир ерларга ҳаёт бағишлади ,бу ерларда биринчи пахта ҳосили олинди.

Область пахтакорларининг ғалабаси айни пайтда барча колхозчилар, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассислари, механизаторлар ва областнинг барча меҳнаткашлари қаҳрамонона меҳнати самараси ҳамдир.

Шаҳрисабз, Китоб ва Чироқчи районларининг пахтакорлари ҳар йилдагига нисбатан сув билан деярли икки баробар кам таъминланганликларига қарамасдан ер унумдорлигини ошириш, маҳаллий ва минерал ўғитлардан самарали фойдаланиш ҳисобига юксак ҳосил етиштирдилар. Шаҳрисабз районида ҳар гектар пахта майдонидан 35 центнердан, Чироқчи ва Китоб районларида 32-34 центнердан ҳосил кўтарилди. Областнинг 23 хўжалиги ҳосилдорликни 30 центнердан 35 центнергача, 20 хўжалик 35 центнердан 40 центнергача етказди, 10 хўжалик эса ҳосилдорликни 40 центнердан ошириб юборди. Шаҳрисабз районидаги Энгельс номли, «Партия XX съезди», Чироқчи районидаги «Партия XXIV съезди», Ғузор районидаги «Халқобод», Китоб районидаги Куйбишев номли, Яккабоғ районидаги «Қизил Ўзбекистон», Қамаши районидаги «Марксизм» колхозлари, Қарши районидаги «Ленинизм» ва «Ленин йўли» совхозлари, Косон районидаги Ленин номли, Ульянов районидаги Карл Маркс номли ва бошқа кўпгина хўжаликлар гектар бошига 35-40 центнердан «оқ олтин» ундиришга муваффақ бўлдилар.

Гектар бошига 45-50 центнердан ҳосил етиштириш ҳаракатини бошлаб берган илғор бригадаларнинг ташаббуси областда кенг қулоч ёйди. Бу ҳаракатда область пахтачилик бригадаларининг ярмидан кўпи иштирок этди. Партия ташкилотлари уларга ҳар тарафлама кўмак ва мадад берди. Натижа кўнгилдагидек бўлди. 300 га яқин бригада 40 центнердан 50 центнергача ҳосил олди, 26 бригада ҳосилдорликни 50 центнердан ҳам ошириб юборди. Биз Қарши районидаги Суюн Ҳусанов ва Омон Тўйчиев, Қамаши районидаги Расул Эшмирзаев, Косон районидаги Расул Қўзиев, Ульянов районидаги Янгибой Боймуродов ва Маҳкамой Ҳазратқулова, Чироқчи районидаги Бойғози Назаров, Яккабоғ районидаги Саидқул Қурбонов, Шаҳрисабз районидаги Мурод Эшмўминов, Китоб районидаги Муҳаммади Гадоев, Муҳтарам Эшонқулова, Ғузор районидаги Ойна Ҳамроева, Ҳимматой Олтиёрова бошлиқ бригадалар ҳар гектар пахта майдонидан 50-60 центнергача олтин тола етиштира олганликларини алоҳида мамнуният билан таъкидламоқчимиз.

Областимиз зиммасига олган социалистик мажбуриятни бажаришида янги ташкил этилган районлар катта улуш қўшдилар. Ульянов райони хўжаликлари давлат қабул пунктларига 68 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» топширдилар. Бу ўтган йилдагига нисбатан 20 минг тонна кўпдир. Ана шу чўл районида давлат қабул пунктларига 9-12 минг тоннагача «оқ олтин» етказиб берган «Москва», «Қашқадарё», «Партия XX съезди» йирик пахтачилик совхозлари бунёдга келди.

Қарши райони ҳам ўтган йилдагига қараганда 13 минг тонна кўп «оқ олтин» етиштирди. «Каршистрой» бошқармасига қарашли 22-совхоз бу йил биринчи марта 4 минг гектар ерга чигит экиб, давлатга 7 минг тоннадан ошириб «оқ олтин» топширишга муваффақ бўлди.

Юбилей йили ҳосилини йиғиштириб олишда областимиз механизаторларининг хизмати катта бўлди .«Зангори кема»лар бункеридан эл хирмонига 135 минг тонна «оқ олтин» тўкилди. Кўпгина колхозлар ва совхозлар умумий ҳосилнинг 60 процентдан кўпроғини машиналар ёрдамида териб олдилар. 22-совхоз 80 процент, Косон районидаги Ленин номли, Ғузор районидаги Куйбишев номли, Қарши районидаги «Ленинизм» совхозлари 70 процент ҳосилни агрегатларда йиғиб-териб олди.

Йиғим-терим мавсуми ўнлаб «зангори кема» капитанларининг номини областга танитди. Косон районидан Хонкелди Ҳолиқов, Ульянов районидан Али Новвотов, Нажим Шамсиев, Қарши районидан Анвар Чориев ва Эшмурод Ҳасанов каби дала гвардиячилари ана шулар жумласидандир.

Пахтадан мўл ҳосил етиштиришда районлар, областлар ва қардош республикалараро анъанавий социалистик мусобақа муҳим роль ўйнади. Мусобақадошлар билан тажриба алмашув, ўзаро маслаҳат ва кенгашлар ажойиб самаралар берди.

Коммунистлар ҳосил учун курашда етакчи роль ўйнадилар. Улар «оқ олтин» ҳосилининг тақдири ҳал бўлаётган энг долзарб участкаларда, ҳамиша олдинги сафларда бўлдилар, шахсий ибрат ва ташаббус намуналарини кўрсатдилар.

КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми (1973 йил) қарорларидан кейин кенг йўлга қўйилган қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ихтисослаштириш ҳаётбахш самаралар бермоқда. Область дала меҳнаткашлари давлатга сабзавот, полиз маҳсулотлари, мева ва узум сотиш планларини белгиланганидан анча ошириб бажардилар. Пландан ташқари 24 минг тонна сабзавот-мева маҳсулотлари топширилди. Юбилей йилида қорамол ва паррандаларнинг бош сони янада кўпайтирилди, уларнинг маҳсулдорлиги оширилди. Областимиз гўшт, сут, жун, тухум, қоракўл тери, ипак маҳсулотлари топшириш планларини муддатидан олдин бажарди.

Юбилей йилида қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари билан бир қаторда халқ хўжалигининг бошқа соҳалари ходимлари ҳам катта ютуқларни қўлга киритдилар. Саноат маҳсулотларини ишлаб чиқариш ва реализация қилиш 10 ойлик плани ошириб бажарилди. Пландан ташқари 15 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Капитал қурилиш тез суръатлар билан давом этмоқда. Область меҳнаткашларининг турмуш фаровонлигини юксалтириш соҳасида ҳам олға қараб катта қадамлар қўйилди.

Л. И. Брежнев Кишиневда Молдавия ССР ва Молдавия Компартиясининг ярим асрлик юбилейи тантаналарида сўзлаган нутқида иқтисодий ўсишнинг сифат жиҳати миқдор фактори билан тобора кўпроқ бир қаторга қўйилаётганлигини тараққиётимизнинг ҳозирги босқичига хос етакчи хусусиятлардан бири сифатида алоҳида таъкидлаб ўтди.

Қишлоқ хўжалигининг келгуси тараққиётига энг аввало тупроқ унумдорлигини ошириш, чорва молларининг маҳсулдорлигини кўтариш орқали эришиш мумкинлигини чуқур ҳис қилган область партия ташкилотлари, совет ва хўжалик органлари деҳқончилик ва чорвачилик маданиятини янада юксалтириш, ҳар бир гектар ердан, техника, сув ва пул ресурсларидан унумли фойдаланиш масалаларини қатъий ҳал этмоқдалар.

Қашқадарё область меҳнатчилари эришилган ютуқларни янада мустаҳкамлашга, 1975 йил ҳосили учун замин ҳозирлашга киришдилар. Улар пахта йиғим-терими билан бир қаторда кузги-қишки ишларни қизғин бошлаб юбордилар.

Коммунистлар ва областимизнинг барча меҳнатчилари тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йили — 1975 йилни янги меҳнат ғалабалари билан нишонлаш, Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди ва КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун куч-ғайратларини аямайдилар.

КАТТА МЕҲНАТ ЗАФАРИ

Республикамиз пахтакорлари мисли кўрилмаган ғалабани қўлга киритдилар. Умумхалқ хирмонимиз 5 миллион 300 минг тоннадан ошиб кетди. Бундай чўнг «оқ олтин» тоғига қашқадарёлик олтин қўлли азаматлар ҳам 370 минг тонналик дурдонаси билан ҳисса қўшдилар. Уларнинг сафида биз шаҳрисабзлик дала меҳнатчилари ҳам борлигидан мамнунмиз. Шахсан мен бошчилик қилаётган колхоз бу йил 900 гектар пахта майдонидан 3 минг 800 тонна «оқ олтин» етиштирди. Гектар бошига деярли 43 центнердан ҳосил кўтардик.

Шаҳрисабз районининг 60 минг тонналик улкан хирмонига гектар бошига 40 центнердан ҳосил олган Энгельс номли, 39 центнерлик маррани эгаллаган «Гулистон», «Правда» колхозлари ҳам катта ҳисса қўшдилар.

Соҳиб ШОКИРОВ,
Шаҳрисабз район «Партия XX съезди» колхози раиси.

КАСБИМИЗДАН МАМНУНМИЗ

Биз, икки дугонанинг «зангори кема» штурвалини бошқараётганимизга бор-йўғи икки йил бўлди. Ўрта мактабни тугаллаб, колхозда иш бошладик. Қишлоқ хўжалик техникасини бошқаришни мактаб қучоғида ва колхоз механизаторлари ёрдамида ўрганиб олдик. Ўтган йили 80 тоннадан пахта тердик. Республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг олтин юбилейи йилида эса ҳар биримиз ўз агрегатларимиз билан терган пахтамиз 300 тоннаданга яқинлашиб қолди. Бу натижалар биз учун чакки эмас, чунки икки қаторли терим машиналарида ишладик.

Республикамизнинг улкан пахта хирмонида муносиб ҳиссамиз борлигидан ҳурсандмиз.

Гулчеҳра НУРИЛЛАЕВА,
Сулув ТОҒАЕВА,
Қамаши район «Коммунизм йўли» колхози механизаторлари.

45 ЦЕНТНЕРДАН

Мен бошлиқ бригада аъзолари 100 гектарлик пахта майдонининг ҳар гектаридан шу кунгача 45 центнердан ҳосил етиштириб, ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини муддатидан олдин бажардилар.

Бу йил об-ҳаво ноқулай келди. Сув ўтган йилларга нисбатан танқис бўлди. Лекин бор имкониятларни ишга солиб, фидокорона меҳнат қилдик. Қийинчиликларни мардонавор енгдик. Ўтган йилга нисбатан гектар бошига 7 центнердан кўп ҳосил етиштирдик.

Республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг олтин юбилейи нишонланган йилни катта меҳнат зафарлари билан якунламоқдамиз.

Эшпўлат БЕРДИЕВ,
Яккабоғ районидаги «Ленинизм» колхози 6-бригадаси бошлиғи.

Сиз суратда Қарши чўли бағрида ташкил этилган Муғлон пахта тайёрлаш пунктини кўриб турибсиз. Бу янги, замонавий жиҳозланган пункт чўл сийнасида, азамат чўлқуварларнинг мардонавор меҳнати билан етиштирилган мўл-кўл пахта ҳосилини қабул қилиб олмоқда. Юбилей йилида Муғлон пахта тайёрлаш пункти белгиланган 15 минг тонна ўрнига 23 минг тонна «оқ олтин»ни» ўз бағрига жамғарди.

Н. Ключнев фотоси.

ЧЎЛ ПАХТАСИ

Ленин орденли Қашқадарё области пахтакорлари бунёд этган 370 минг тонналик «оқ олтин» хирмонида қаршиликларнинг ҳам салмоқли ҳиссаси бор. Тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи йилида 19 минг 720 гектар майдонда ғўза ўстирган заршуносларимиз пландаги 35 минг 910 тонна ўрнига ҳозирга қадар 48 минг тонна пахта топширдилар. Бу пландагидан 12 минг 100 тонна, ўтган йилги ҳосилга қараганда 16 минг тонна кўп демакдир.

Қарши магистрал ва Ульянов номли каналларнинг қисқа муддатларда қуриб битказилиши, Амударё сувининг Қарши чўлларига оқизилиши районимизда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш имконини бермоқда. Чўл шароитида районимиз ҳар гектар майдондан 25 центнердан хирмон кўтарди, бунда ҳосилдорликни 40-45 центнерга етказган «Ленинизм», «Ленин йўли», «Партия XXII съезди», «Москва» совхозлари, Энгельс номли, «Коммунизм» колхозлари пахтакорларининг ҳиссаси каттадир. Қарши даштидаги Чўли Бегимқулов номли 9 ва Усмон Юсупов номли 6-совхоз пахтакорлари ҳам чўл табиати инжиқликларини мардонавор енгиб, мўл пахта ҳосили етиштиришга муваффақ бўлдилар.

Пахтачиликни комплекс механизациялашга катта эътибор берилди. Ялпи ҳосилнинг қарийб 50 проценти «зангори кема»лар ёрдамида йиғиб-териб олинди. «Ленинизм» совхозидан Момахол Полвонова, Ғуломнаби Юсупов, Энгельс номли колхоздан Мусаллам Маҳмудова, «Коммунизм» колхозидан Шоймардон Апалов, Эшим Ҳасанов, «Москва» совхозидан Анвара Чориева, «Партия XXII съезди» совхозидан Номоз Абдуллаев, «Ленин йўли» совхозидан Ленин ордени кавалери Суюн Муртазоев, Нарзулла Ғафуров каби механик-ҳайдовчиларнинг ҳар бири машиналар билан 250-300 тоннадан пахта териб хирмонга тўкдилар.

Райондаги 100 дан ортиқ бригада ҳар гектар майдондан 45-50 центнердан пахта етиштирди. «Коммунизм» колхозидан номи Ўзбекистон ССРнинг Меҳнат шоншуҳрати китобига ёзилган Расул Қодиров, Ч. Бегимқулов номли 9-совхознинг Ленин орденли Хушвақт Долиев, «Ленинизм» совхозидан Саъдулла Мусаев, Жалол Турсунов, Энгельс номли колхоздан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Зиннат Тошева, «Ленин йўли» совхозидан Қўлдош Шерғозиев, Йўлдош Рўзиев, «Коммунизм» колхозидан Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор Тоҳир Шерназаров бошлиқ бригадаларнинг пахтакорлари ана шундай юқори кўрсаткичларга эришдилар.

Пахта далаларида 1000 дан ортиқ коммунист, 7 мингга яқин комсомол аъзоси меҳнат қилиб, йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказишда ташкилотчилик ва ташаббускорлик намуналарини кўрсатдилар.

Чўлқувар пахтакорларимиз ялпи ҳосилни 55 минг тоннага етказишга аҳду паймон қилганлар. Бундан ташқари районимиз меҳнаткашлари давлатга дон, пилла, гўшт, сут, тухум, жун, қоракўл тери, сабзавот, полиз, мева, узум, картошка сотиш планларини ҳам муддатидан илгари бажариб қўйдилар. Ўтган йилгига қараганда давлатга 285 тонна кўп гўшт, 320 тонна сут, 270 минг дона тухум, 520 центнер жун, 15 минг 600 дан кўп қоракўл тери етказиб бердилар.

Қарши чўллари жасорат ва шижоат майдонига, 70-йиллар коммунист ва комсомолларининг қаҳрамонлик эпопеяси ҳар қадамда намоён бўлган бунёдкорлик ўлкасига айланди. Чўлни ўзлаштириш жадал суръатлар билан давом этмоқда. Тўққизинчи беш йилликнинг охирги йилида яна 30 минг гектар қўриқ ер ўзлаштирилиб, қишлоқ хўжалик оборотига киритилади. Келгусида районимиз йилига 100 минг тонна «оқ олтин» етказиб берадиган йирик пахтачилик районига айланади.

Фармон ОМОНОВ,
Қарши район партия комитетининг биринчи секретари.

ФАКТЛАР... РАҚАМЛАР...

◆ Область пахтакорлари республикамиз улкан хирмонига 370 минг тонна «оқ олтин» тўкиб, зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини бажардилар. Бу ўтган йилдагига қараганда 57 минг тонна кўп.

◆ Етиштирилган ҳосилнинг 135 минг тоннаси «зангори кема»лар бункеридан тўкилди.

◆ 45-50 центнерчилик ҳаракати областда кенг қулоч ёйди. 300 га яқин бригада 40-50 центнердан ҳосил олди.

◆ Қашқадарё заршунослари қабул пунктларига 1474,4 тонна пилла ҳосили етказиб бериб, планни 108,4 процент адо этдилар.

◆ Область чорвадорлари ва паррандабоқарлари она-Ватанга 20 минг тоннадан зиёд гўшт, 32 минг тонна сут, 497,1 минг дона қоракўл тери, 33 миллион донадан зиёд тухум топшириб ваъдага вафо қилдилар.

◆ Область соҳибкорлари шаҳарликлар дастурхонига 52,5 минг тоннадан зиёд сабзавот, 8937 тонна хўл мева, 16139 тонна узум, 19719 тонна полиз маҳсулотлари тортиқ қилиб, бу соҳалар бўйича йиллик планларини ортиғи билан бажардилар.

ВОҲА МАШЪАЛЛАРИ

ЁРҚИН ИСТИҚБОЛ

«Каршистрой» бошқармасига қарашли 22-совхоз Қарши чўлининг энг кенжа хўжаликларидан бири. Совхоз ерлари Кўҳнафазли даштида. Кўз илғамас яйдоқ даштда асрлар давомида ҳаёт нишонаси кўринмасди. Баҳорда кўкарган янтоқлар саратон жазирамасида қовжираб, бандидан узилиб, дайди чўл шамоли забтида коптокдек думалаб учиб юрарди. Туссиз, худудсиз эди Кўҳнафазли дашти. Совет кишисининг қадами даштга жон киритди. Тракторлар, бульдозерлар гулдуроси унинг кўксини ларзага келтирди. Дашт бағрига кекса Жайҳун суви тўлқинланиб оқди. Бу ерда ташкил этилган янги хўжаликлардан бири 22-совхоздир.

Дастлаб бу ерга 18 оила кўчиб келди. Вагон-уйларда яшашди. Чўлдан юлиб олинган 4 минг гектар ерга илк барака уруғини ана шулар қадади. Парвариш пайти янги кучлар қўшилди. Совхозда бир йил ичида бир неча бўлим ташкил этилди. Чўлқуварлар сони кўпайди.

Совхоз республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик олтин юбилейи арафасида ташкил этилганлиги туфайли унга Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номи берилди.

22-совхоз юбилей йилида биринчи ҳосилни умумхалқ хирмонига тортиқ қилди. 4730 гектарлик чўл ерида 7 минг тоннадан кўпроқ «оқ олтин» етиштирилди. Совхоз аъзолари янада катта марраларни кўзламоқдалар.

Етиштирилган ҳосилни қўлда териб олиш учун бу ерда ишчи кучи етарли эмас. Шу сабабли техника имкониятларидан кенг фойдаланилди. Совхоз пахтазорларида ўнлаб «зангори кема»лар унумли ишлади. Ялпи ҳосилнинг 80 проценти машиналар ёрдамида йиғиб-териб олинди.

Биз совхознинг Расул Раҳимбердиев бошлиқ 2-бўлимида бўлдик. Бўлимнинг экин майдони 850 гектар. Гектар бошига 13,3 центнердан ҳосил олиш мўлжалланган эди. Бироқ бўлим ишчилари планни уч ҳисса ошириб бажардилар. Ҳосилдорлик гектар бошига 42 центнерданга тўғри келди. Бир кунда давлатга 160 тоннагача чўл жавоҳири топширилиб, терим плани 15-16 процентдан бажарилди. Механик-ҳайдовчилардан Ойқиз Раҳимбердиева, Самад Ражабов, Шомурод Чориевларнинг ҳар бири 300 тоннадан ошириб пахта тердилар.

Совхоз ютуқлари ҳақида гап кетар экан, гектар бошига 50 центнердан ҳосил етиштирган Даврон Бердиев, 40 центнерлик маррага эришган Муҳаммади Ўроқов, Сувонқул Авлиёқуловлар бошлиқ бригадалар аъзоларининг катта ва баракали меҳнатларини таъкидламасдан бўлмайди.

Совхоз биринчи мўл ҳосилни армуғон этди. Бу ерда биринчи кўчалар, уйлар, маданий-маиший бинолар қад кўтармоқда. Унинг марказида 15 минг тонна пахта қабул қилиш қувватига эга бўлган тайёрлов пункти қуриб фойдаланишга топширилди. Совхоз ёрқин истиқболнинг бўсағасида турибди.

Сиз суратда 22-совхоз пахтазорларини ва унинг биринчи дарғалари — ота-бола Расул Раҳимбердиев ва унинг қизи, моҳир механизатор Ойқиз Раҳимбердиеваларни кўриб турибсиз.

М. САФАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Суратларда: (чапдан) Қарши район «Коммунизм» колхози илғор пахтачилик бригадаси бошлиғи О. Тўйчиев, шу райондаги Энгельс номли колхоз бригада бошлиғи, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони З. Тошева, Ғузор районидаги Ленин номли колхоз бригада бошлиғи Ҳ. Олтиёрова. Бу азаматлар юбилей йилида ҳосилдорликни гектар бошига 50—60 центнерга етказдилар. Улар ёнида эса «зангори кема» бункеридан 400 тоннадан орттириб дурдона тўккан Косон районидаги Ленин номли совхознинг илғор механизатори А. Аҳмедовни кўриб турибсиз.

Шоди РАШИДОВ фотолари.

ҒОЛИБЛАР БАЙРАМИ

ТОШКЕНТ ОТЧОПАРИДАН РЕПОРТАЖ

Серқуёш Ўзбекистонимизнинг қишлоқ хўжалик ходимлари азамат ишчилар синфининг мадади билан, жонажон Коммунистик партиямиз раҳбарлигида улкан зафар қучдилар, 5 миллион 300 минг тонна «оқ олтин» хирмони уйдилар. Мана, икки кундирки, мўл-кўл қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирган олтин қўлли пахтакорлар, миришкор деҳқонлар байрами, ғолиблар байрами давом этяпти...

— Ҳали соат саккизга занг урганича йўқ, лекин отчопарда машиналар тирбанд. Одамлар ғиж-ғиж. Азамат ошпазлар паловни дамлаб, кабобпазлар қўрага ўт ташлаб, меҳмонларни кутишяпти. Турна қатор тизилган автолавкаларда сотувчиларнинг қўли-қўлига тегмайди. Республикамиз боғларида, полизларида қуёшдан ранг олган олма-ю анор, қаҳрабо беҳи-ю ширин-шакар узумлар, қовуну тарвузлар «биздан татиб кўрмасангиз армонда қоласиз», дегандек ял-ял ёнади. Қўли гул ишчилар меҳридан ачдоза олган газламалар, кийим-кечаклар кўзни ўйнатади.

Расталар орасида шошиб-пишиб юрган Тошкент область матлубот жамияти раисининг ўринбосари А. Пўлатовни учратиб қолдик. Ахир, ҳадемай, отчопарда томошалар бошланади. Унгача у-бу харид қилсак, Тошкент ошпазларининг таомларидан татиб кейин мириқиб томоша кўрсак деганлар сонмингта. Ўзбекбирлашув ходимлари ҳосил байрами иштирокчилари учун тўрт миллион сўмликдан зиёд мол олиб чиқишган. 28 та махсус павильон, 100 та автолавка, 10 та секция, Тошкент областидаги барча районлардан келган юздан ортиқ ошпаз меҳмонларга хизмат қиляпти. 80 машинадан ошиқ мева-чева, полиз экинлари олиб келинган.

— Кеча 100 минг сўмликдан зиёд савдо қилинди, — дейди А. Пўлатов, — бугун ҳам одамнинг кўплигига қараганда савдо кечагидан кам бўлмайди...

Соат 11 да байрам марши янграб, отчопарда қизиқарли спорт ўйинлари бошланишидан дарак берди. Байрам томошаларини «Қиз қувмоқ» халқ от-спорти ўйини иштирокчилари бошлаб беришди. Халқ орасида машҳур бўлган бу ўйинни томошабинлар зўр ҳаяжон билан кузатиб турдилар. Республикамиз барча областларининг вакиллари қатнашган «Қиз қувмоқ» мусобақасида тошкентлик спорт мастери Иброҳим Йўлдошев билан мастерликка номзод Галина Дворяниновалар биринчи ўринни эгаллашди. Қашқадарёлик Нигора Шарипова — Эшмат Эшбоевлар билан наманганлик Дмитрий Назаров — Светлана Цалевалар иккинчи ва учинчи ўринни олишди.

Кейинги йилларда республикамизда от спорти ўйинлари оммавий тус олди. От ўйнатишнинг ўзига хос мактаби вужудга келди. Майдонга от ўйнатиш олий маҳорат мактаби иштирокчилари чиқишганда, қарсак янгради. Арғумоқлар билан рақсга тушаётганлар орасида Юрий Ковшов, Татьяна Литвиненко, Нажим Убаевлар бор. От ўйнатиш олий маҳорат мактаби вакиллари СССР ва Европа чемпионатларида қатнашиб республикамиз спорт шарафини оширмоқдалар.

... «Ағдариш» от-спорти ўйини энг қизиқарли, энг оммавий ўйинлардан. Унда қатнашадиган спортчи жисмоний бақувват, эпчил бўлиши, арғумоқни маҳорат билан бошқара олиши керак. 20 соврин тикилган бу ўйинда ҳамма областларнинг спортчилари қатнашди. Сурхондарё вакиллари биринчи ўринни, андижонликлар иккинчи, Тошкент спортчилари учинчи ўринни эгаллашди.

— Диққат, диққат, — радиодан дикторнинг овози жаранглади, — «Оломон пойга»га старт берилди. 4000 метр масофага барча зотдаги отларда куч синалади...». Кеча жиззахлик Рифат Абдураҳмонов маррага биринчи бўлиб келганди. Бугун ким ғолиб чиқаркан? Ҳамманинг нигоҳи елдек учиб бораётган қорабайирларда. Ана, маррага оз қолди, олдинда қорабайир минган чавандоз. Радиодан яна дикторнинг овози эшитилади. «Оломон пойга»да 4000 метр масофани 4 минут 05 секундда босиб ўтган тошкентлик Худойберган Умрзоқов ғолиб чиқди. Иккинчи ўринни тошкентлик Николай Левадний, учинчи ўринни самарқандлик Хурулла Қурбонов эгаллади». Умумий ҳисобда Тошкент чавандозлари биринчи, самарқандликлар иккинчи, Фарғона вакиллари учинчи ўринни эгаллашди.

Қадимий «Чавгон» ўйини ҳам томошабинларда катта қизиқиш уйғотди. Бу ўйинда республика олий от спорти мактаби чавандозлари ва Тошкент спортчилари куч синашди. Республика олий от спорти мактаби вакиллари 5:0 ҳисобида ғолиб чиқишди. Спорт мастери Иброҳим Йўлдошев иккита тўп киритди. «Қиз қувмоқ» ўйинида биринчи ўринни эгаллаган бу чавандоз «Низаки-нетум» (нишонга найза отиш) мусобақасида ҳам ғолиб чиқди... Қизиқарли спорт ўйинлари бир-бирига уланиб кетди. Мотоциклчилар пойгасида чирчиқликлар биринчи, Олмалиқ командаси иккинчи, Янгийўл вакиллари учинчи ўринни олишди. Тошкент ипподроми соврини учун 1800 метр масофага ўтказилган мусобақада, Н. Левадний, Р. Зинатуллин, В. Котовлар ғолиб чиқишди. Йўрға отлар пойгаси, оммавий «Улоқ» от спорти ўйинларини ҳосил байрами иштирокчилари мароқ билан томоша қилди. Халқ шодиёнасининг иккинчи кунида 300 га яқин соврин учун кураш кечга қадар давом этди. Шу куни юзлаб халқ талантлари, хушовоз хонандалар ва рақкосалар, республикамизнинг таниқли полвонлари, дорбозлар томоша кўрсатишди.

Кечқурун ғолиблар байрами Тошкент шаҳрига кўчди. Театр ва клублар, цирк ва кинотеатрлар байрам руҳи билан яшаётган меҳнаткашларни ўз бағрига олди. Ҳа, 16-17 ноябрда Тошкент отчопарида ўтказилган ҳосил байрамини меҳнаткашлар ҳар қачонгидан ҳам шоду-ҳуррамлик билан нишонладилар.

А. АҲМЕДОВ, Ф. ШОҲИСМОИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

Суратда: Тошкент ипподромида от спорти ўйинларидан кўринишлар.

Ж. Тўраев фотолари.

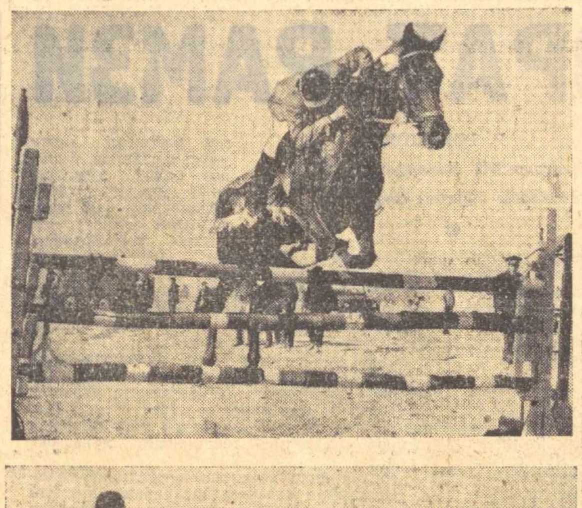

БУГУН ТОШКЕНТДА РЕСПУБЛИКА ПЕДИАТРЛАРИНИНГ I СЪЕЗДИ ОЧИЛАДИ

ҲАЁТ ГУЛЛАРИ

Улуғ Октябрь социалистик революциясидан аввал Россияда, шу жумладан, унинг қолоқ мустамлакаси бўлган ҳозирги Ўзбекистон территориясида болалар соғлиғи деярли муҳофаза қилинмасди. Болалар ўртасида чечак, безгак, терлама, вабо, ичбуруғи, трахома, бўғма, қизамиқ, қизилча, кўкйўтал, захм ва бошқа касалликлар кенг тарқалган бўлиб, кўпинча она сути оғзидан кетмаган ёш гўдаклар ёшига етмай нобуд бўларди.

Болалар — ҳаётимиз гули, ота ва онанинг қувончи, фахри, Ватанимизнинг келажаги, таянчи. Шунинг учун ҳам Коммунистик партия, Совет ҳукумати инқилобнинг биринчи кунларидан бошлабоқ ёш авлодни соғлом, қувноқ, билимдон, маданиятли ва улуғ Ватанимизга муносиб кишилар қилиб етиштириш учун оталарча ғамхўрлик қилиб келмоқдалар ва болаларнинг сиҳат-саломат ўсиши учун ҳамма шарт-шароитларни яратиб бермоқдалар. Партиямиз мамлакатимизда она ва болалар соғлиғини муҳофаза қилиш ишларини жаҳонда мисли кўрилмаган умумдавлат системасига айлантирди.

Бу соҳадаги ҳозирги ютуқларимиз бирдан қўлга киритилган эмас. Аввало, В. И. Ленин имзо қўйган Декрет бўйича 1920 йилда Туркистон АССР Соғлиқни сақлаш халқ комиссарлиги ҳузурида она ва болалар соғлиғини муҳофаза қилиш бўлими тузилди ва унга республикамизда болалар шифохоналари ва соғломлаштириш муассасаларини ташкил этиш топширилди. Дастлаб, 1922 йилда Тошкентда иккита биринчи болалар консультацияси ва юз ўринли болалар касалхонаси очилди. 1924 йилда яъни республикамиз ташкил топган йилнинг охирида иккита болалар касалхонаси, Ўрта Осиё Давлат университети тиббиёт факультетининг педиатрия клиникаси, учта ясли, бешта болалар консультацияси, олтита гўдаклар уйи ва ўнта болалар интернати ташкил этилди. Бу эса чоризм даврида медицина ёрдамидан бутунлай маҳрум этилган меҳнаткаш халқ учун жуда катта ғамхўрликнинг амалий ифодаси эди. 1927 йилда Тошкентда оналик ва болаликни муҳофаза қилиш республика илмий-текшириш институти иш бошлади.

Болалар саломатлиги йўлида партиямиз ва ҳукуматимиз кўрган чора-тадбирлари кўлами йил сайин кенгая борди, болалар шифохоналари ва соғломлаштириш муассасалари сони йилдан-йилга ортаборди. Агар 1950 йилда республикамизда болалар консультацияси ва болалар поликлиникалари 232 та, болалар касалхоналаридаги ўринлар 4347 та бўлса, 1974 йилнинг бошида болалар консультация ва поликлиникаларининг сони 466 та, болалар касалхоналаридаги ўринлар 27 минг 997 га етди. Бундан ташқари республикамиздаги минглаб яслилар, боғчалар, мактаблар, санаторийлар, пионер лагерлари, пионер саройлари, болалар кутубхоналари, махсус газета ва журналлар ниҳоллар хизматида.

Республикамизда йилдан-йилга кўпайиб бораётган умид гулғунчаларининг соғлиғини муҳофаза қилувчи муассасаларни махсус болалар врачи (педиатрлар) билан таъминлаш керак эди. Шунинг учун 1931 йилда Тошкент Медицина институтида болалар врачи тайёрлайдиган алоҳида педиатрия факультети очилди. Шундай факультетлар кейинчалик Андижон ва Самарқанд медицина институтларида ҳам ташкил қилинди.

Ўрта Осиё республикаларидаги оилалар асосан кўп болали. Ўзбекистонда 14 ёшгача бўлган болалар умумаҳолининг 40 процентини ташкил қилади. Демак, болалар врачига ҳам талаб катта. Буни ҳисобга олиб, партия ва ҳукуматимиз 1972 йилда Тошкентда махсус Ўрта Осиё Медицина педиатрия институти очишни лозим топди.

Шундай қилиб, инқилобга қадар битта ҳам болалар врачига эга бўлмаган ўлкада Коммунистлар партияси ва Совет ҳукуматининг улкан тадбирлари, ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси туфайли педиатрларнинг сони йилдан-йилга кўпая борди. Агар 1932 йилда республикамизда 16 нафар педиатр бўлса, 1974 йилнинг бошида уларнинг сони 4267 тага етди.

Тўла бўлмаган маълумотларга кўра, инқилобдан илгари ҳозирги Ўзбекистон территориясида ҳар мингта туғилган боланинг 350—420 таси нобуд бўлган. Партиямиз ва ҳукуматимизнинг ёш авлод соғлиги тўғрисида ва маълум режа асосида олиб борган зўр ғамхўрлиги самараси ўлароқ ҳозир республикамизда болаларнинг нобуд бўлиши аввалгига қараганда, қарийб ўн марта озайди. Безгак, чечак, вабо, ришта ва бошқа касалликлар бутунлай йўқотилди; қизамиқ, бўғма, қизилча, кўкйўтал, лейшманиоз ва бошқа бир қанча юқумли касалликлар кескин камайди. Мана шу юқорида айтиб ўтилган кенг миқёсдаги ишларни амалга оширишда профессорлар — А. Н. Устинов, Н. И. Осиновский, Р. С. Гершинович, Л. С. Александрова, К. Г. Титов, С. Йўлдошева, Х. Юнусова, К. Тоҳиров, А. Саидаҳмедов, О. Маҳмудов, М. Нуритдинов, доцентлар — М. Мирзамуҳамедов, Б. Қорахўжаев, З. Бекназарова, Ф. Назармуҳамедов ва бошқа кўплаб шифокорларнинг хизматлари жуда катта.

Шу йилнинг 19—21 ноябрида Тошкентда Ўзбекистон педиатрларининг биринчи съезди ўтказилади. Унда педиатрия хизматининг илмий асослари, овқат ҳазм қилиш ва нафас олиш органлари касалликларининг болаларда қандай кечишига оид масалалар муҳокама қилинади. Съезднинг ишида республикамизнинг педиатрларидан ташқари Москва, Ленинград шаҳарлари ва бошқа қардош республикалардан келган меҳмонлар қатнашадилар.

С. ШАМСИЕВ,
СССР Медицина Фанлари академиясининг мухбир аъзоси, республикада хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор.

ЙЎЛОВЧИЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

Тошкентдан парвоз қилган «ЯК-40» самолёти Тўрткўл орқали Нукус аэродромига келиб қўнди. Ҳозир Тошкент—Тўрткўл—Нукус ва Нукус—Тўрткўл—Тошкент маршрути бўйлаб очилган янги авиалиния орқали самолёт қатнай бошлади. Йўловчилар «ЯК-40» самолёти хизматидан мамнун бўлмоқдалар.

АХБОРОТ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎЗТАГ МУХБИРЛАРИНИНГ ХАБАРЛАРИДАН

ТАЖРИБАЛИ ТЕПЛОВОЗЧИ

Яқинда Тошкент — Шумилов станциясидан Анатолий Кузницин бошқарган ТЭ10Л-540 тепловози Оҳангаронга йўл олди. 4000 тоннадан ортиқ юк ортилган бу состав соатига 60—70 километр йўл босди. Бу — Тошкент тепловозчилари учун янгилик эди. Яқиндагина шу маршрут бўйлаб 400 тонна юк ортган тепловоз соатига 25—30 километр йўл босарди. 30 йилдан буён машинистлик қилаётган А. Кузницин ўз касбини такомиллаштирди. У бой тажрибага асосланиб, Тошкент тепловозчилари орасида оғир юкли составни қисқа муддатда, узоқ масофага етказиб берди.

БЕЖИРИМ КИЙИМЛАР

Намангандаги Гагарин номли тикувчилик фабрикаси йил бошидан буён савдо тармоқларига пландан ташқари бир миллион сўмликдан ортиқ кийим-кечак жўнатди. Бу ерда кам унумли эски машиналар ўрнига 60 та замонавий машина ўрнатилди. Тўртта агрегат — группали поток линиянинг вужудга келтирилганлиги ҳам анча самара берди. Янги техника ва меҳнатни илмий ташкил қилишни жорий этиш туфайли меҳнат унумдорлиги 25 процент ошди. Буюмларнинг — миллий шойи кўйлакларнинг ва яқинда ўзлаштирилган мактаб болалари костюмларининг сифати ҳам сезиларли даражада яхшиланди.

«НАВРЎЗ» САФАРДА

Хоразм халқ «Наврўз» ансамбли Югославия томошабинларига турли қўшиқ ва рақсларни туҳфа қилиб олиб борди. Ансамбль қатнашчилари басталаган қўшиқда совет халқи билан Югославия халқларининг дўстлиги тўғрисида куйланади. Кўҳна замонлардан ҳозирги кунларгача етиб келган оҳанглар, ўзбек композиторларининг қўшиқлари, хореография манзаралари янгиланган ўлканинг баҳорини тараннум этади. Ҳаваскор артистлар Югославиядаги концертларини шу қўшиқлардан бири — Хоразм ҳақидаги қўшиқ билан бошладилар. Ансамбль 6 йилдан бери концертларини шу қўшиқ билан бошлаб беради.

«Наврўз» — Ўзбекистоннинг ҳаваскорлик санъатини чет элларда намойиш этаётган 8-коллективдир. Республикамизнинг ҳаваскор артистлари Италия, Болгария, Ироқ, Эрон, Руминия, Венгрияда ўз санъатларини намойиш қилганлар.

КЎРИШГУНЧА ХАЙР, ФУТБОЛ!

«ПАХТАКОР»НИНГ ЎЙИНЛАРИ ҲАҚИДА МУЛОҲАЗАЛАР

Вақтнинг тез ўтишини қаранг-а, ахир, кечагина эмасмиди «Пахтакор» стадионида XXXVI чемпионат байроғи кўтарилгани... Хаёлан орқага — апрель ойига бир назар ташланг: сирғанчиқ кўм-кўк майса устида ҳимоячи Басов тойиб кетади. «Зенит» командасининг ҳужумчиси Николаев тўпни ундан олиб қўйиб, зудлик билан Зинченкога оширади. У эса дарвозабон билан юзма-юз ҳолда ҳисобни очади. Бу чемпионатнинг биринчи тўпи эди. Жавоб тўпини киритган Абдураимов ўзининг эзгу орзуси — Григорий Федотов клубининг аъзоси бўлиш томон яна бир қадам ташлаган бўлса-да, афсус, мавсум тугашига қарамай, унинг ҳисобидаги тўплар 95 тадан ошмади.

Мана, кўз очиб юмгунча куз ҳам охирлаяпти. Ўтган куни неча минглаб тошкентлик футбол ишқибозлари, «ойнаи жаҳон» қаршисидаги мухлислар чемпионатнинг «Пахтакор» стадионидаги сўнгги учрашувини томоша қилдилар. Москва спартакчиларини қабул қилган майдон эгалари «Ҳамма бир киши учун, бир киши ҳамма учун» зайилида уюшқоқлик, кўтаринки руҳ билан ўйнаган меҳмонларга тенг келолмадилар. Республикамиз пахтакорларининг 5 миллион 300 минг тонналик хирмони, шу кунларда ўтаётган «Ҳосил байрами»нинг тантаналари командамиз аъзоларига бардамлик, куч-қувват берар, қолаверса «кучлилар олтилиги»да мустаҳкам ўрнашиб олиб, «Спорт мастери» деган шарафли унвонга сазовор бўлиш учун ўйинчиларимиз жон-жаҳдлари билан тиришар, деган умидда стадионга келган мухлисларнинг тарвузи қўлтиғидан тушиб кетди.

Бутуниттифоқ тоифасидаги судья Фардманнинг (Ейск шаҳридан) ўйинни бошлаганига 5 минут ўтар-ўтмас, спартакчи Минаев тепган тўп билан Филатовнинг дарвозаси очилди. 26-минутда эса «Пахтакор»нинг дарвозабони Пискарев тепган иккинчи тўпни ҳам қўйиб юборди. Хўш, пахтакорчилар-чи?! Нима сабабдандир, кўп югуриб юрсалар ҳам, ўйинлари қовушмас, тўпни бир-бирларига оширишда қўпол хатоларга йўл қўяр эдилар.

Ўйиннинг иккинчи ярмида «Пахтакор»нинг раҳбарлари дарвозабон Филатовни Покатилов билан, дирижерлик таёғини мутлақо йўқотиб қўйган Анни Еремеев билан алмаштиришга мажбур бўлдилар. Лекин барибир техник маҳорат жиҳатидан «Спартак»дан заиф эканликлари ҳисобни ўзгартиришга имкон бермади. Ҳатто 11 метрлик жарима тўпини ҳам Федоров дарвозага тўғри йўналтира олмади. Бунинг устига ўйиннинг 70-минутида Андреев ўрнига майдонга тушган спартакчи Ловчев учрашувнинг сўнгги дақиқаларида ҳисобни 0:3 қилиб мусобақа якунига нуқта қўйди. Бу мағлубият «Пахтакор» командасини 6-ўриндан ҳам, йирик ҳисоб билан кўп ютганлик учун бериладиган совриндан ҳам бенасиб қилди.

Эҳтимол, бу ўйинда ҳам, биз мақоланинг бошида тилга олган мавсумнинг биринчи учрашувидагидек, тасодиф юз берди, «Пахтакор»нинг омади келмади, дермиз. Бундай «омадсизлик» ўзбек футболчиларининг бошқа қатор ўйинларида ҳам юз берган: «Черноморец» билан бўлган ҳар иккала учрашув, «Арарат» ва «Торпедо» командалари билан Тошкентдаги ўйинларнинг «аттанг»и ишқибозларнинг хотирасидан ҳали кетгани йўқ. Тўғри, футболда ҳар хил тасодифлар бўлиб туради. Бўлмаса, бу йил олий лигага баравар кириб келган икки команданинг («Черноморец» ва «Нистру») бири чемпионатнинг энг баланд чўққиларидан ўрин олгани ҳолда иккинчиси келган йўлига қайтиб кетармиди. Лекин, барибир, ўйиндаги муваффақиятсизлик айрим тасодифларга боғлиқ бўлмай, ўз мантиқига эга бўлади. Бу мантиқ эса команданинг ожизлигидан нишонадир.

Дўст ачитиб гапирар, деганларидек юқоридаги айрим танқидий мулоҳазаларимиз севимли командамизга бўлган чексиз муҳаббатнинг боисидандир. «Пахтакор»нинг бу йилги мавсумда йўл қўйган камчиликлари билан эришган ютуқлари тарозининг икки палласига қўйилса, сўзсиз, унинг муваффақиятлари босиб кетади. Чемпион билан тенгма-тенг — Киевда 1:1, Тошкентда 3:3 (ЦСКАнинг ўйинчиси В. Федотов «Комсомольская правда» газетасидаги шарҳида «Олдиндан планлаштирилган ўйин» деб асоссиз гапни кўтариб чиқди. «Днепр» — ЦСКА учрашувидаги дурангни ҳам «келишилган» ўйин деб айтувчилар чиқиб қолмаса яхши эди) ўйнаш, Москвада «Торпедо»дан икки очкони тортиб олиш, мавсумда 45 та тўп уриш, ниҳоят, 3 ўйинчини СССР терма командасига юбориш — команда раҳбарларининг, биринчи навбатда, бош тренер В. Д. Соловьевнинг тинимсиз меҳнатлари самарасидир. Мавсум бошида берилган ваъда — «кучли ўнлик»ка кириш плани ортиғи билан адо этилди. Ишонмасангиз жадвалга қаранг:

	У	Ю	Д	М	Т	О
«Динамо» К	29	14	12	3	49-22	40
«Спартак»	30	15	9	6	41-23	39
«Черноморец»	30	12	11	7	35-31	35
«Торпедо»	30	13	7	10	35-28	33
«Динамо» М	30	10	11	9	42-33	31
«Арарат»	29	10	10	9	35-28	30
«Пахтакор»	30	10	10	10	45-44	30
«Зенит»	29	7	15	7	34-41	29
«Днепр»	30	9	11	10	31-39	29
«Карпати»	30	8	12	10	33-33	28
«Шахтер»	29	8	12	9	31-33	28
«Динамо» Т	29	7	14	8	26-32	28
ЦСКА	30	7	12	11	28-33	26
«Заря»	29	8	10	11	30-38	26
«Қайрат»	30	8	10	12	37-47	26
«Нистру»	30	4	8	18	32-59	16

Кечиктирилган 27-турнинг уч пар ўйини («Арарат» — «Шахтёр», «Зенит» — «Динамо» К, «Динамо» Тб — «Заря») ўтказилмаган бўлса ҳам, чемпионатга асосан якун ясалди. 1974 йил чемпиони киевлик динамочилардан кейин иккинчи ўринни ишғол қилган «Спартак» кумуш медални олишга эришди. «Черноморец» футболчилари, гарчи Тбилисидаги учрашувда маҳаллий динамочиларга 2:0 ҳисобида ютқазган бўлсалар ҳам, бронза медалини қўлга киритдилар. «Арарат»га 2:1 ҳисобида ютқазган «Нистру» командасининг олий лига билан ҳайрлашуви олдиноқ маълум эди. Биринчи группага қайтишда унга ҳамроҳлик қиладиган иккинчи команда ҳали ҳам номаълумлигича қолмоқда. «Қайрат» ўз майдонида киевлик динамочиларни 2:1 ҳисобида (Олмаотада О. Блохин ўз ҳисобидаги тўпларни 20 тага етказди) ютган бўлса-да, ҳали ҳам қил устида турибди. Унинг олий лигада қолиш-қолмаслиги ЦСКА билан 0:0 ҳисобида дуранг ўйнаган «Заря»нинг Тбилисида бўладиган энг сўнгги ўйинига боғлиқ бўлиб қолди. Донецкда «Шахтер» командасидан 0:2 ҳисобида устун келган торпедочилар 4-ўринда мустаҳкам ўрнашиб олдилар. «Карпати» — «Динамо» М учрашуви 4:1, «Днепр» — «Зенит» ўйини 1:1 ҳисобида тугади. Хуллас, 3-4 кундан кейин ҳамма командаларнинг қатъий ўрни аниқланади. Ҳозирчалик биз «Хайр, футбол» дер эканмиз, 1975 йилда «Пахтакор»нинг янада юксакроқ чўққиларга кўтарилишига тилакдош бўлиб қоламиз.

Т. УНАБОЕВ, А. МАЪЗУМОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг футбол шарҳловчилари.

ДИҚҚАТ, ЯНГИЛИК!

МИТТИ МОТОР

Умумиттифоқ электр машинасозлик илмий тадқиқот институтининг мутахассислари кафтга жо бўладиган электр мотор ясадилар. Вазни 100 граммча келадиган шундай моторларнинг дастлабки туркуми ясалди.

Бу мотор митти пўлат фрезани минутига 40 минг марта — мавжуд бормашиналардагидан 10 баравар тезроқ айлантиради. Шундай тезлик туфайли тишини даволатаётган кишилар нохуш дириллатишдан ҳоли бўладилар.

Волгоград медицина машина-ускуналари заводи шундай тезюрар бормашиналарни кўплаб ишлаб чиқаради. Ленинград.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00— МОСКВА. 18.05 — ТОШКЕНТ. 18.15 — «Доим тайёр». 18.45 — Бугун — ракета қўшинлари ва артиллериячилар куни. 19.05 — «Ахборот». 19.20 — **Ленин ва Ўзбекистон** (телефильм). 20.10 — Халқ контроли экрани. 20.40 — «Ахборот». 21.00 — Илғорлар минбари. 21.15 — Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Ғалабангиз муборак. Тожикистон пахтакорлари.** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 18.05 — МОСКВА. 18.35 — Жидолар. 19.05 — Янгиликлар. 19.15 — СССР соғлиқни сақлаш министри академик Б. В. Петровский билан суҳбат. 19.45 — 1974 йил қўшиқлари. 20.00 — Бугун — ракета қўшинлари ва артиллериячилар куни. 20.15 — Концерт. 20.45 — **Осмон калити** (бадиий фильм). 22.00 — «Ўзбекистон 50 йиллиги» бадиий кўргазмасидан репортаж (Тошкент). 22.30 — Концерт. 24.00 — Спорт кундалиги. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — ТОШКЕНТ. 19.30 — Телефильм. 20.00—Ҳужжатли фильм. 20.55 — Ракетачилар (телеочерк). 21.05 — Тошкент янгиликлари. 21.30 — **Ока ўғлони** (телефильмнинг 1-серияси).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 19/XI да **Дон Карлос**, 20/XI да **Танавор**, 21/XI да **Лайли ва Мажнун.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 19/XI да **Шоҳ Эдип**, 20/XI да **Абу Райҳон Беруний.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 20/XI да **Ҳижрон**, 21/XI да **Ужарлар**, 22/XI да **Хонума хоним.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 19/XI да **Ойдин** (16.00), 20/XI да **Биринчи бўса** (16.00).

КИНО

Софдил — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Қора ботинкали новча киши — «ДРУЖБА», «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда), «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ НОМЛИ, «ВОСТОК», «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Шимол рапсодияси — «НУКУС» (11.00, 21.00). **Митти қайиқча** (кундуз ва кечқурун).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

23 ноябрь кеч соат 19.30 да
24 ноябрь кеч соат 17.00 ва 19.30 да

«ЛИРИК ХОНАНДАЛАР ВА МИНИАТЮРАЧИЛАР ДАВРАСИ»
ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: ХАБИБА ОХУНОВА, МАҲМУДЖОН ИСОМИДДИНОВ, УРИНБОЙ НУРАЛИЕВ;

Солистлар: Ортиқ ОТАЖОНОВ, Кокиб АЛИЕВА;

VI Жаҳон фестивалининг лауреати ОТАЖОН РАЖАБОВ;

Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурсининг лауреати КАРИМА УЗОҚОВА;

Ўзбекистон ССР халқ артисти — ОМИНА ФАЕЗОВА;

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ЭРГАШ КАРИМОВ;

Ҳасан ЙЎЛДОШЕВ, Роза КАРИМОВА, Садир ЗИЕВУДДИНОВ, Абдураҳмон АҲМЕДОВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

Программани — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ҒУЛОМ ТОЖИАЪЛОЕВ олиб боради.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

92-САМАРҚАНД КЎЧМА МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИЛГАН КОЛОННАСИГА
слесарь-сантехниклар, газ-электр пайвандчилари

КЕРАК

МЕҲНАТ ҲАҚИ — ишбай-мукофотли, 15 процент район коэффициенти ва иш кўчма характерда бўлганлиги учун 30 процент қўшимча тўланади.

Мурожаат учун адрес: Самарқанд область, Самарқанд район, «Тойлоқ» посёлкаси.

Ленин орденли Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-тадқиқот институти коллективи институтнинг кекса ходими, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном, катта илмий ходим, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати

Пётр Михайлович БОДРОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдиради ва марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ✱ ТЕЛЕФОНЛАР

Эълонлар — 338142. коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Р. 03910. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 270.